

Izdaja Zavod za gospodarsko propagando - Domžale, Kolo-dvorska 6 - Ureja uredniški odbor - Odgovorni urednik Milau Flerin - Izhaja vsakega 25. v mesecu razen v juliju in avgustu - Cena 20 dinarjev - Tiska tiskarna Toneta Tomšiča v Ljubljani

Občinski

Leto I. — St. 2 — Domžale 25. XI. 1962

poročevalec

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE DOMŽALE

LETNA KONFERENCA ZK

5. novembra 1962 dopoldne so se sestali v Domžalah delegati osnovnih organizacij ZK občine Domžale na redno letno konferenco in obravnavali dosedanje delo in bodoče naloge v družbeno-političnem življenju občine.

Konferenci je prisostvovalo okrog 100 delegatov in gostov, med katerimi je bil član CK ZKJ in poslanec na našem področju tovariš Janez Vipotnik. Delegati so sprejeli pismeno poročilo o delu Zveze komunistov v občini od razdobja zadnje letne konference ter poslušali referat z naslovom: Naloge Zveze komunistov občine Domžale. To gradivo je bilo poslano predhodno vsem delegatom z namenom, da bi lahko proučili delovanje organizacije ZK ter aktivno posegli v razpravo. Referat je bil pisan predvsem iz dveh stališč: kako čim hitreje dvigniti idejno raven članov ZK in doseči idejno-politično enotnost članstva.

Velika pozornost je bila posvečena natančni graditvi Zveze komunistov in metodom dela ter številčni rasti članstva.

Pomembni uspehi so bili doseženi na področju družbenega gospodarstva kjer se ustvarja 83% narodnega dohodka. Razveseljive uspehe je dosegla Papirnica Količevo. Ta kolektiv je v pretekli dobi

imel za osnovno nalogo proizvajati čimveč proizvodov za trg, izboljšati kvaliteto proizvodov do take mere, da se lahko vključijo v mednarodno tržišče. Na tem področju so subjektivne sile kolektiva vložile velik napor, saj so z ozirom na lansko leto povečali obseg proizvodnje za 22,7%. Konferenca je postavila ostra stališča pred vse člane v gospodarstvu, da se borijo za kvaliteto proizvodnje z uvažanjem mehanizacije in odpravo obrtniškega sistema proizvodnje, ker bodo le na ta način lahko proizvajali kvalitetne in cenene proizvode, kateri bodo našli pot na zunanji trg in s tem pridobili vsaj sredstva za uvoz reprodukcijskega materiala. Še večjo skrb bo potrebno v bodoče posvetiti rasti samoupravnih organov, ker koncept našega razvoja izhaja iz teh stališč. Pri tem morajo subjektivne sile odigrati važno vlogo predvsem v vzgoji in izobrazbi proizvajalcev, da bodo sposobni na podlagi ekonomskih zakonov reševati nastale probleme. Skrbeti morajo za to, da se proizvodnja dviga na podlagi materialne zainteresiranosti posameznika in pri tem izrecno vztrajati na načelu: Vsakomur po vložnem delu.

Velik razmah je zavzeo v našem go-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Ob dnevu republike

Neštete zmage, priborjene v najtežjih dneh naše zgodovine, so omogočile rojstvo nove republike na drugem zasedanju AVNOJ v Jajcu 29. novembra 1945. Tedaj so bili položeni temelji za novo ureditev države na podlagi demokratičnih pridobitev, čeprav je bilo treba nadaljevati zmagoviti osvobodilni boj in izbojevati zmago tudi na fronti za mednarodno priznanje nove Jugoslavije.

Zavezniki so morali priznati Jugoslavijo kot močan faktor v skupnem boju proti fašizmu. CK KPJ je zato imel dovolj vojaške in moralne moči, da je nova Jugoslavija prekinila stike z izdajalsko vlado v Londonu in šla na pot rasti Federativne Jugoslavije, kjer prehaja oblast v roke sil narodnoosvobodilnega gibanja, katerega jedro so bili delavci, kmetje in delovna inteligenca.

Ze med vojno rastejo in se utrjujejo ljudski odbori — osnova oblasti nove Jugoslavije. Ti so že takrat začeli izvajati agrarno reformo, postavljati temelje socialistični industriji in izvajati demokratične volitve v organe oblasti. Pravilnost tega dela je bila potrjena na prvih povojnih volitvah, uzakonjena pa v prvi ustavi FLRJ.

Pot socialističnega razvoja se od tedaj naprej nadaljuje. Rdeči nagelj revolucije se vedno bolj odpira in razrašča. Pred nami se dvigajo neomajni stebri naše socialistične demokracije v delavskem in družbenem upravljanju. V eni osebi postajajo občani proizvajalci, upravljalci in potrošniki, ki sami sebi režejo kruh. Občani sami sebi gospodarijo in utirajo pot nadaljnjega socialističnega razvoja v občinski skupščini in njenih svetih, na zborih volivcev, v krajevnih skupnostih in ostalih organih upravljanja. Združeni v SZDL se pod idejnim vodstvom prekaljene Zveze komunistov šolamo v napredne in akcione člane naše skupnosti in v dosledne borce za socialistične odnose v gospodarstvu in družbenem življenju.

Vsem krajevnim organizacijam SZDL, društvom in organizacijam delovnim kolektivom in vsem občanom želimo ob prazniku republike veliko delovnih uspehov na vseh delovnih področjih za lepše in boljše življenje!

Občinski odbor SZDL

Naš poslanec Janez Vipotnik med udeleženci konference

(Nadaljevanje s 1. strani)

spodarstvu v zadnjih letih tudi kmetijstvo. Obrati Agrokombinata se lahko pohvalijo z industrijskim načinom proizvodnje v kmetijstvu. Na arondiranih površinah uporabljajo vso moderno mehanizacijo in sodobno tehnologijo obdelave. Njihovi proizvodi gredo predvsem na zahodna tržišča ter so presegli izvoz industrije v naši občini. Iz teh podatkov je razvidno, da se mora naše kmetijstvo v čim večji meri posluževati sodobnih znanstvenih izsledkov, ker bomo le z uporabo agrotehničnih ukrepov dosegli tako proizvodnjo, kot jo pred nas postavlja družbeni plan. Naša naloga je tudi v bodoče skrbeti za delo kmetijstva na velikih kompleksih, kjer je to le mogoče, ne oziraje se na lastništvo te zemlje. Druga stališča moramo imeti do predelov, kjer sodobna mehanizacija ne pride v poštev. Zelja nas vseh naj bo, da tudi v bodoče obstajajo kmetijska posestva v odmaknjenih hribovitih predelih.

Razprava o predosnutku ustave

Občinski odbor SZDL je skupaj z delavsko univerzo zbral 45 članski predavateljski aktiv, ki tolmači predosnutek ustave po KO SZDL in kolektivih delovnih organizacij.

Razprave so v polnem teku. Z novimi ustavnimi načeti so se spoznali že na Trojanah, Ožboltu, Blagovici, Veliki vasi, Serjučah, Dobu, Viru, Moravčah, Vrhpolju, Zalogu, Krtini, Domžalah, Zlatem polju, Ihanu, Krašnji. V ostalih SZDL se na razpravo pripravljajo. Tudi v delovnih organizacijah je med kolektivi dosti zanimanja za novo ustavo. Usnjarski tehnikum je imel razpravo že trikrat, v Lesni industriji Radomlje so razpravljali že dvakrat. S predosnutkom so se seznanili tudi kolektivi v Papirnici, Opekarni Mengeš, Termi, Toku, na posestvu Črnelo, v KB Domžale, stanovanjski skupnosti. Tudi po ostalih kolektivih so razprave v teku.

Občani se na razpravah o predosnutku zvezne in republiške ustave zanimajo predvsem o razvoju kmetijstva, o lastnini, o davčni politiki, o obrtništvu, o zaposlovanju tujih delavcev; delovni kolektivi razpravljajo predvsem o pravici do dela, o samoupravljanju, delitvi dohodka, o združevanju delovnih organizacij, o zaposlovanju kadrov.

Vse polno je vprašanj, saj predosnutek ustave obravnava naše vsakdanje življenje in naš razvoj pri katerem sodeluje in o njem odloča vsak delovni občan kot proizvajalec in upravljaec na delovnem mestu, kot občan in kot član SZDL.

Nikogar ni, ki ga ne bi zanimalo naše jutrišnje življenje, zato sodelujemo pri razpravah o predosnutku obeh ustav s svojimi predlogi, da bodo ti dokumenti še bolj popolni.

Tudi v družbenih službah je bil storjen velik preobrat pri upravljanju in delitvi dohodka. Lahko pa ugotovimo, da razvoj ne teče s tako hitrostjo, kot bi bilo zaželeno, saj so sprejeti pravilniki že eno leto ali več na istem nivoju.

Tovariš Janez Vipotnik se je v svoji razpravi dotaknil problemov celotne komune, katera predstavlja sklop samoupravnih organov in družbeno-političnih organizacij ter pokazal na številna vprašanja in probleme, ki v teh organih nastajajo. V pojmu komune se odpira nepregledna vrsta raznih problemov, kjer morajo biti prav člani ZK tisti, ki se kot idejno-politična enota borijo za svoj vpliv ter dosledno in odkrito spopadajo z nesocialističnimi tendencami ter na vsakem mestu spodbujajo rast in utrjevanje vseh oblik neposrednega socialističnega demokratizma. S tem v zvezi je občinska konferenca dokazala, da politični delavec ne more biti vase zaprt, ne more delati v okviru svojega področja ali svojega krajevnega občora, ampak se mora boriti

Perspektivni razvoj kmetijstva in gozdarstva v občini

6. novembra je občinski odbor SZDL sklical razširjeni plenum, na katerem so bili prisotni tudi predsedniki in tajniki KO SZDL. Naloga plenuma je bila, prikazati perspektivni razvoj kmetijstva in gozdarstva v naši občini ter v zvezi s tem sprejeti priporočila in predloge, ki jih bo občinski odbor SZDL posredoval Svetu za kmetijstvo in gozdarstvo. Uvodna referata sta podala člana komisije za gozdarstvo pri občinskem odboru SZDL ing. Metod Kropivšek in ing. Roman Celarc.

KMETIJSTVO

Petletni plan nalaga kmetijstvu v občini 100% povečanje dohodka, sam družbeni sektor kmetijstva pa bi moral svoje proizvodne kapacitete potrojiti. V letošnjem letu bo kmetijstvo v naši občini ustvarilo 2.913 milijonov din dohodka, od tega družbeni sektor 1.585 milijonov din ali 55%. Kmetijska proizvodnja bo približno taka:

	Družbeni sektor	Privatni sektor	Skupaj
Vrednost proizvodnje v milijonih	1.585	1.328	2.913
Število goveje živine . . . . . kom	6.567	7.881	14.348
Število prašičev . . . . . kom	14.826	7.350	22.176
Prirast goveje živine . . . . . ton	2.054	651	2.705
Prirast prašičev . . . . . ton	2.467	541	3.508
Presežki goveje živine . . . . . ton	1.600	657	2.257
Presežki prašičev . . . . . ton	2.111	50	2.161
Presežki mleka . . . . . hl	34.780	12.113	46.893

Uspeh družbenega sektorja kmetijstva nam bo jasnejši, če upoštevamo, da je v vsej občini kmetijskih obdelovalnih površin 10.420 ha, od tega v družbenem sektorju le 1223 ha.

Ta velika razlika pri ustvarjanju celotnega dohodka v kmetijstvu nam kaže, da je proizvodnja v družbenem sektorju veliko večja kot v zadružnem, še posebej pa v privatnem sektorju. Poudariti moramo,

za to, da bo reševal vso problematiko z aspekta celotne komune.

Na konferenci je bil izvoljen 19-članski komite ter 3-članska revizijska komisija. V razpravi je sodelovalo precej navzočih. Načeti so bili problemi starih ljudi na kmetih. Razpravljali so o kmetih, ki so oddali zemljo in jim je treba omogočiti zaposlitev, dalje o selitvi mladine iz hribovitih predelov v nižino, kar povzroča komunalne in stanovanjske probleme; nadalje o občanih-kmetovalcih v hribih, ki so bili partizani in aktivisti. Plenum je bil enoten v zaključku, da bomo vse te probleme v občini tem lažje rešili, čim hitreje bo naraščala kmetijska proizvodnja, čim bolj ekonomična bo in čim prej se bodo kmetovalci ravninskega predela vključili v moderno socialistično kmetijsko proizvodnjo. V hribovitih predelih bo treba v glavnem usmeriti razvoj kmetijstva v živinorejo (proizvodnja mesa) in pravilno usmerjati davčno politiko. S kooperacijo pa je treba tudi v teh predelih doseči čim višjo proizvodnjo.

da je družbeni sektor izpolnil že marsikatero nalogo 5-letnega plana, saj je proizvodnja mleka narasla za preko 700%, proizvodnja mesa pa za preko 1000%, kar nam jasno kaže, kje je pot razvoja kmetijstva v ravninskem predelu naše občine. Povečanje površin družbenega sektorja z odkupom zemlje, arondacijo, melioracijami in posekom relativnih gozdov je in bo ena poglobitvenih nalog v bodoče. Pomanjkanje zemljiških površin v družbeni lastnini pa je problem, ki ovira hitrejšo rast družbene kmetijske proizvodnje.

Menda ni potrebno razglabljati, kakaj dosega kmetijstvo v družbenem sektorju takšne uspehe. Velike površine omogočajo uporabo moderne mehanizacije in postopni prehod na specializirano proizvodnjo, kar na majhnih in razdrobljenih površinah ni mogoče.

Pot naprednega, socialističnega kmetijstva in spreminjanja nekdanjih odnosov

na vasi, si v ravninskem predelu občine utira Agrokombinat s svojimi obrati, Kmetijski poskusni center in Kmetijska zadruška Lukovica. Perspektivno naj bi se družbena posestva razvijala takole: obrat Agrokombinata Mengeš bo na predvidenih 500 ha skrbel za semenje krmskih rastlin in za pridelovanje lucerne za tovarno močnih krmil.

Na obratu Pšata bodo na predvidenih

680 ha redili okoli 700 glav krav molznic, ki bodo dajale letno 3 milijone litrov mleka. Na 150 ha bodo pridelovali ječmen za močna krmila.

Obrat Cernelo rabi za letno vzrejo 4500 pitancev za meso okoli 370 ha površin.

70 ha pašnikov rabi obrat Krumperk za vrejo mlade živine sivo rjave in džersez pasme za potrebe Agrokombinata.

Obrat Ihan ima pred seboj uresničitev letnega plana — proizvodnjo 56.000 komadov bekonov.

Kmetijski poskusni center v Jabljah, katerega naloga je vzgajati nove kmetijske kadre z visoko izobrazbo in ki vrši na svojih površinah preizkušnjo visokorodnih sort pšenice, hibridne koruze in krompirja, rabi okoli 400 ha površin. Na Brdu ureja poskusni center na ca. 30 ha sadne nasade, za kar bo rabil gnoj, ki ga daje progenotestna postaja na Prevojah.

Težje naloge ima pred seboj kmetijska zadruga, ki mora vnašati nove odnose v kmetijstvo Crnega grabna in moravške doline. V razvoju sodobnega kmetijstva sodeluje KZ Lukovica z organizacijo lastne proizvodnje in formiranjem sadnih plantaž v predelu moravške doline in na področju Radomelj. V hribovitih predelih Moravč in Crnega grabna socialistično kmetijstvo nima ekonomskih pogojev za sodoben način proizvodnje. V teh predelih ima zadruga najtežjo nalogo — s kooperacijo organizirati proizvodnjo s tolikšnim ekonomskim učinkom, da bo proizvajalec v hribovitih kril svoje življenjske potrebe in brez bojazni gledal v bodočnost.

GOZDARSTVO

Pred približno enakimi težavami, kakor razvoj socialističnega kmetijstva, je tudi gozdarstvo. Jasno nam mora biti, da so gozdovi dobrina splošnega družbenega

pomena, zato je treba z njimi pravilno in smotrno gospodariti. Tako gospodarjenje z gozdovi je na razdrobljenih gozdnih parcelah nemogoče. Gozdni posestniki morajo razumeti, da je moderno intenzivno gozdno gospodarjenje možno le na osnovi kompleksnega oddelčnega gospodarjenja. Cilj razvoja socialističnih odnosov na vasi na področju gozdarstva je združevanje gozdnih zemljišč, na katerih bo uvedeno moderno napredno in racionalno gospodarjenje. Namen podružbljanja v gozdarstvu in kooperacije na tem področju ne pomeni ukinjanja lastninske pravice, temveč smotrno izkoriščanje gozdov in s tem stabilizacijo lesnega tržišča.

V naši občini je poraslo z gozdovi 10.955 hektarov ali 51% produktivnih zemljišč.

V zasebni lastnini je 9243 ha ali 85% gozdov. Družbeni sektor zajema le 1712 hektarov ali 15% gozdnih površin, s katerimi gospodarji gozdno gospodarstvo Ljubljana na Krumperku, Kolovcu, v Lukovici in Sipku. Sem spadajo tudi gozdovi, ki jih upravlja semenarna Mengeš, Dom počitka Mengeš in Agrokombinat.

Povprečna lesna zaloga je v zasebnih gozdovih ocenjena na 1.525.869 m³ (59% iglavcev, 41% listavcev), kar znaša na ha 167 m³. Letni prirastek v teh gozdovih je ocenjen na 26.454 m³ (17.938 m³ iglavcev, 8516 m³ listavcev) ali na ha 2,87 m³. Z načrtnim gospodarjenjem bi lahko dosegli 240 do 250 m³ lesne zaloge na ha.

Z vsemi privatnimi gozdovi gospodarji v občini 3161 gozdnih posestnikov. To je silovita razdrobljenost, ki nam jo potrjujejo še tile podatki:

Lastnikov, ki imajo gozda do 1 ha je 1209, od 1 do 2 ha gozda 627, od 2 do 5 ha gozda 749, od 5 do 10 ha 395, 10 do 15 ha 109, 15 do 20 ha 36 in nad 20 ha gozda ima 36 posestnikov. Če k temu dodamo, da 1255 gozdnih posestnikov nima odgovarjajoče delovne sile vidimo, da gospo-

darjenje z dobrinami družbenega pomena ne more biti napredno in uspešno.

Zaradi tolikih lastnikov gozdnih površin so tudi potrebe lesa za domačo uporabo velike. To je v glavnem vzrok prekomerne sečnje v naši občini. Samo v letu 1960 je bilo 30% iglavcev preveč posekanih. Da les, ki je bil posekan za domačo uporabo ni bil za to porabljen, nam pove podatek, da je KZ v letu 1961 odkupila 1160 m³ raznega rezanega lesa tj. ca. 2000 m³ hlodovine, razrezane brez dovoljenja. Na isti način je zadruga do meseca aprila 1962 odkupila 245 m³ rezanega lesa. Težko je ugotoviti, koliko je bilo prodanega lesa obrtnikom. To predstavlja skrajno nepremišljeno gospodarjenje z gozdnim bogastvom, zato je bila utemeljena poostrena kontrola na žagah veneciankah, ki so sedaj večinoma zaprte.

Vse to nas sili k skupnemu interesu za smotrno izkoriščanje gozdov, kar bomo dosegli s poostreno kontrolo in podružbljanjem. Podružbljanje nam mora pomeniti višji življenjski standard, ki ga bomo dosegli z boljšimi proizvodnimi uspehi ob manjših naporih. Kljub temu, da bodo ob akciji podružbljanja gozdov nastajali najrazličnejši problemi, nas k temu sili izredna razdrobljenost gozdne posesti, veliko število gozdnih posestnikov, ki niso kmetje, stalno naraščanje števila kmetov, ki nimajo delavcev, slabo gospodarjenje z gozdovi, na drugi strani pa tehnična in kadrovska usposobljenost gozdnega obrata v KZ in gozdnega gospodarstva, ki imata zaradi tega vedno več zaupanja med gozdnimi posestniki.

Te misli in predloge bo na podlagi razprave na plenumu občinski odbor SZDL posredoval pristojnim svetom pri občinskem ljudskem odboru za perspektivni razvoj kmetijstva in gozdarstva v občini Domžale.

NEPRIČAKOVANI USPEH

Potrošniški sejem bo postal tradicionalna in največja prireditev v občini

Na prvem potrošniškem sejmu, ki je bil od 21. do 29. avgusta letos, je bilo sklenjenih za nad pol milijarde kupčij. Sejma in prireditev se je udeležilo več kot 38.000 obiskovalcev. To sta skopa, a vendar pocembna podatka, ki kažeta kako utemeljena in vsestransko koristna je bila zamisel in pobuda za organizacijo te prireditve.

Organizatorjem je uspelo zainteresirati 59 podjetij kemične, tekstilne, lesne, usnjarsko-predelovalne, prehranske industrije, trgovine in obrti iz vseh predelov Slovenije ter celo iz LR Hrvatske. Mimogrede povedano, je bila le obrt domažalske občine razmeroma slabo zastopana.

Namen sejma je bil, prikazati občinstvu na strnjem prostoru čim bolj bogato izbiro vseh vrst potrošniškega blaga ter omogočiti potrošniku ugoden in cenjen nakup, obenem pa jih seznaniti tudi z dosežki domačih in tujih proizvodnih podjetij. Sejem naj bi bil nekako dopolnilo redni trgovski mreži, ki je, posebno kar se tiče specialnih trgovin, v Domžalah razmeroma slabo razvita.

Dejansko doseženi uspeh in pa kar najbolj ugodne cene sejma dajejo organizatorjem te prve prireditve dovolj realnega optimizma za še večje uspehe pri bodočih tovrstnih prireditvah. Zamisel, da se organizira že letos specialni novoletni sejem je, žal, propadla,

Motorizirani obiskovalci Potrošniškega sejma

ker organizatorju ni uspelo dobiti primernih prostorov. Upajmo, da bo že v bližnji bodočnosti rešeno vprašanje stalnih in primernih razstavnih prostorov v okviru razgradnje komunalnega centra, o čemer bo govora v eni prihodnjih številka našega glasila.

Po zaslugi solidne organizacije in nepričakovano ugodnih rezultatov, se je že ta prvi sejem afirmiral v takšni meri, da lahko upravičeno računamo na to, da bo postal stalna in tradicionalna prireditev, ki bo vsako leto povezana s praznovanjem občinskega praznika.

Vloga uslužbencev javne uprave

Precej ljudi gleda na uslužbence, ki delajo v upravah gospodarskih organizacij, v zdravstvu, prosveti in v državni upravi kot na neko zlo, ki je nepotrebno in ki bi ga bilo treba odpraviti. Posebno ostrih napadov so včasih deležni uslužbenci državnih organov — uslužbenci javne uprave. To pa zato, ker je njihova temeljna naloga, da izvajajo zakone in druge predpise, ki jih sprejemajo skupščine in ljudski odbori. Ker s svojim delom nemalokrat zadevajo ob koristi posameznikov, povzročajo pri teh povsem neupravičeno in nepotrebno nerazumevanje in porajajo miselnost, da so uslužbenci javne uprave »državni uradniki in birokrati«. Tako mišljenje o javnih uslužbencih je povsem zgrešeno in nezdržljivo z vlogo in nalogami, ki jih ima javna uprava v našem družbenem sistemu. Javni uslužbenci namreč s svojim delovanjem, ko vsklajajo koristi posameznikov s koristmi skupnosti, opravljajo pomembne družbene naloge v prid razvoja naše družbe.

V čem je bistvena razlika med starim državnim uradnikom in današnjim javnim uslužbencem? Predvsem v tem, da so bili prejšnji uradniki izvrševalci oblasti peščice izkoriščevalcev, današnji javni uslužbenci pa opravljajo svoje naloge v službi oblasti delovnega ljudstva, ki jo predstavljajo izvoljena predstavniška telesa, sestavljena iz poslancev in ljudskih odbornikov. Ta predstavniška telesa in njihovi politični izvršni organi usmerjajo pri nas gospodarstvo, prosveto, zdravstvo, socialno varstvo in komunalne dejavnosti in sprejemajo ustrezne sklepe in odloke.

Kakšne so naloge in kakšno vlogo ima-

jo uslužbenci javne uprave pri izvrševanju ljudske oblasti? Javni uslužbenci, ki delajo v posameznih organizacijskih enotah občinske uprave, so izvrševalci oblastvenih aktov. Izvajajo zakone in predpise višjih predstavniških organov in predpise občinskega ljudskega odbora s tem, da z upravnimi odločbami priznavajo pravice in nalagajo obveznosti občanom v mejah zakonitih predpisov, opravljajo druga administrativna in tehnična opravila za ObLO in njegove svete in pazijo, da gospodarske organizacije in samostojni zavodi poslujejo v skladu z zakonitimi predpisi. Pri opravljanju teh nalog so pod stalnim nadzorstvom političnih in izvršnih organov. Zoper vsako njihovo odločbo je dopustna pritožba na upravni organ okrajnega ljudskega odbora in v skrajnem primeru tudi na vrhovno sodišče.

Ob takem strogem nadzorovanju dela uslužbencev javne uprave je izključena samovoljnost pri njihovem delu. Zato so primeri napadov in žalitev uslužbencev s strani posameznikov v vaseh Vrh in Prevoje ob prisilni izterjatvi davčnih obveznosti vredni vse obsodbe. V zavest občanov, bo pač moralo prodrati prepričanje, da so naloge, ki jih javni uslužbenci opravljajo, družbeno koristne in da so javni uslužbenci izvrševalci zakonitih predpisov, ne pa birokrati in delomrzneži. Le če se bodo pravilni odnosi med občani in občinsko upravo krepili, ob razumljivem doslednem izvajanju načela javnega nadzora nad uslužbenci, ki ga prinaša osnutek nove ustave in ki ga bo moral vsebovati tudi osnutek občinskega statuta, bo delo javnih uslužbencev lahko nemoteno teklo.

Dela na vzporednici ceste 1/10 so se začela

V oktobru so začeli graditi vzporednico ceste 1/10, ki bo peljala od Trzina preko Domžal, Področja, Doba in Prevoj do Lukovice.

Namen gradnje je znan vsem občanom. Zvezno cesto hočemo razbremeniti zaradi naraščajočega prometa in številnih prometnih nesreč, ki zadnja leta rastejo, s tem, da bomo preusmerili kolesarje, vprežna in druga počasnejša vozila na gradečo se vzporedno cesto. Zato prizadeti občani pozdravljamo gradnjo vzporednice, želimo pa, da bi bila pot tako trasirana, da se ne bodo prenesle prometne nesreče s ceste 1/10 nanjo. Vzporodnica se namreč gradi predvsem po obstoječih vaških cestah, ki jih bodo razširili do 4 m, le na manjših odsekih bo zgrajena na novo. Vsekakor pa investitor — občinski ljudski odbor Domžale — lahko stori marsikaj za varost prometa z izravnavo preostrih in nepreglednih ovinkov in z odstranitvijo vseh zaprek, ki otežkočajo vidljivost zemljišča.

Sliši se, da so si Področani v laseh zaradi odstranitve »zgodovinsko znane« kapelice, ki ovira preglednost. Nekateri bi radi skuhalo iz tega »politično afero« pa jim ne uspe, ker cestno-prometni predpisi niso vezani na ideološko plat. Spet drugi se jeze, ker bo kolesarska steza peljala ravno po njihovem travniku, ozarah, vrtu; reči pa moram, da večina razume pomen vzporedne ceste in je celo pripravljena odstopiti brez odškodnine prizadeti del svojega zemljišča. Menim, naj investitor zadosti predvsem osnovnim zahtevam čestne varnosti, neglede na stališča nekaterih posestnikov. Čimprej pa mora zgraditi na Področju most preko

V domžalski občini primanjkuje kruha po količini in kvaliteti

Med občani domžalske občine je mnogo kritike zaradi pomanjkanja, slabe kvalitete in premajhne izbire kruha. Ta kritika je popolnoma upravičena. Toda tej kritiki so vedno podvrženi tisti, ki temu niso krivi, to so peki. Če pogledamo stanje pekarn in pogoje pod katerimi morajo delati naši peki, bodo občani verjetno obrnili kritiko v drugo smer.

V letu 1958 je bilo na teritoriju današnje domžalske občine 12 pekarn, potrošnja kruha pa je bila tedaj komaj nekaj čez 2400 kg dnevno. To se pravi, da je odpadlo na vsako pekarno dnevno približno 200 kg kruha, seveda na eno več, na drugo manj.

Če pregledamo stanje danes, bodo občani takoj uvideli, da peki za pomanjkanje in slabo kvaliteto kruha niso krivi. Danes je potreba po kruhu v naši občini dnevno preko 5500 kg. Če pa vzamemo, da so pekarnne ostale iste kot leta 1958 z razliko, da so tri prenehale poslo-

vati, imamo danes komaj 9 pekarn, ki pa so vse stare preko 40 let (razen Alič na Viru in v Trzinu). Vse te pekarnne so zastarelega tipa, popolnoma iztrošene, sanitarno in tehnično neustrezne. Delovni pogoji v teh pekarnah so taki, kot so bili pred 40 leti. Nimajo kopalnic, potrebno je nočno delo, so nemehanizirane, delovni prostori pa so tako majhni, da skoraj lahko rečemo, da v današnjem času noben naš delavec ne dela pod tako slabimi pogoji.

Vprašamo se, kako naj peki s takimi sredstvi za delo zadovoljijo s kvaliteto in količino ter z raznovrstnostjo kruha današnjim potrebam. Rešitev tega problema je samo v izgradnji nove pekarnne, ki bi bila sodobna in z zadostno kapaciteto, gledano perspektivno na razvoj domžalske občine. Za tako pekarno so izdelani že vsi načrti, določena lokacija, naročeni že tudi stroji in peči, samo finančnih sredstev ni.

Sedanja pekarija Domžale, ki ima v svojem sklopu 3 obrate, to je v Radomljah, Lukovici in Moravčah, je ukrenila vse potrebno, da si je priskrbela načrte za novo pekarno, lokacijsko dovoljenje, zaprosila za investicijsko posojilo, toda tega posojila ne dobi kljub raznim intervencijam DS in prošnjam na merodajnih mestih.

Na zborih volivcev, kakor tudi na sejah obeh zborov ObLO Domžale je bilo sklenjeno, da je gradnja nove pekarnne prioriteta. Na podlagi tega so bili tudi naročeni stroji in peči. Sedaj pa se je vse skupaj ustavilo, ker so nekateri mišljenja, da bi se kruh vozil iz Ljub-

ljane. Kakšna pa bo preskrba s kruhom v tem primeru je vprašanje, saj imamo v nekaterih primerih Domžalčani že izkušnje.

Mislimo, da je preskrba s kvalitetnim kruhom v zadostni količini osnovna zahteva tako močne občine kot je domžalska in da bi se morali vsi, ki o tem odločajo le enkrat odločiti in priti do spoznanja, da je izgradnja nove pekarnne nujna in mora imeti po sklepu zbora volivcev in obeh zborov ObLO Domžale res prioriteto pri deljevanju investicijskih sredstev iz občinskega investicijskega sklada.

Občani novi filmi vas vabijo

Vse občane obveščamo, da je svet Svobod in prosvetnih društev občine Domžale letos organiziral pri kinu Domžale filmsko gledališče. Vsakih 14 dni bomo odslej dalje lahko ob ponedeljkih gledali same izbrane filmske umetnine. Ob predsta-

vah bo spregovoril uvodno besedo znani slovenski filmolog, Vitko Musek.

Prva predstava je bila v ponedeljek 22. oktobra 1962 ob 20. uri v dvorani kina Domžale, naslednje pa bodo vsak drugi ponedeljek.

Kamniške Bistrice, ker sicer ostane preobremenjen most na glavni cesti, ki že sedaj predstavlja ozko grlo in bi bila vsa gradnja vzporednice le polovična rešitev. Investitor naj nikar ne pozabi nove ceste dovolj dvigniti na vseh tistih delih, kjer neregulirana Rača močno poplavlja, sicer bo cesta mestoma neprevozna in bodo delavci zamujali službo. Nujna je tudi cestna razsvetljava vsaj na križiščih vzporednic.

Sedaj pa še kratek intermezzo: Zadnjič prisede k meni v restavraciji »Pri pošti« starejši možak — Podrečan. V razgovoru pravi: »Ne bi bilo napak, če bi sedaj, ko se že gradi tako potrebna cesta, tudi Tovarna sanitetnega materiala na Viru speljala kanalizacijo svoje odpadne vode od hiše št. 5 na Viru do izliva v Račo. Veste, da odpadna voda se usmradi in smrdi daleč naokoli. Zaradi nje je končal vsa žabji zbor, ki je kratkočasil vaščane.«

Ob koncu pa še vprašanje: Kdaj bo vzporednica odprta za promet? Začetna dela hitro napredujejo in vzbujajo upanje, da lahko pričakujemo otvoritev v nekaj mesecih. Upajmo, da pri delih ne bo nastal nepredviden zastoj, kajti to bi povzročilo, da bi na razkopanih cestah ne bil mogoč promet nití v dosedanjem obsegu.

Organizacija stanovanjskih skupnosti v občini Domžale

Oktober 1959. leta je občinski ljudski odbor Domžale na seji obeh zborov sprejel sklep o ustanovitvi štirih stanovanjskih skupnosti in sicer:

- za območje mesta Domžale,
- za območje Mengša,
- za območje Jarš in
- za območje Vir-Količevo.

Vse štiri stanovanjske skupnosti zajemajo nad 15.000 prebivalcev. Najbolj aktivni sta domžalska in mengeška stanovanjska skupnost, manj stanovanjsku skupnost Vir-Količevo, medtem ko jarška stanovanjska skupnost še ni zaživela.

Stanovanjski skupnosti v Mengšu in Domžalah imata tudi že svoje uslužnostne servise.

Mengeška krajevna skupnost, če že uporabljamo novo ime, ima organiziranih devet servisov, od tega šest uslužnostnih, za katere so občani še posebno zainteresirani, in sicer: pleskarstvo, mizarstvo, šivalnica, vrtnarija, servis za komunalno dejavnost in otroški vrtec. Skupnost zaposluje okoli 50 stalnih delavcev in 16 občasnih.

Domžalska stanovanjska skupnost pa ima 12 uslužnostnih servisov, in to:

Šivalnica ima svojo delavnico v novo preurejenih prostorih v Kolodvorski ulici 6, nasproti železniške postaje in opravlja svoje usluge v zadovoljstvo strank, pa tudi cene so primerne.

Pleskarstvo in Cevljarna imata svoje prostore v Krakovski št. 26 — pri Skrabarju.

Vodovodni in instalaterski servis ima svoj poslovni center na »Rusovi žagi« za

železniško progo. Izvršuje vse vodovodne napeljave, izkope, ključavničarska in kleparska dela in dela v zvezi s centralno kurjavo.

Mehanični servis dela na Ljubljanski cesti pri »Praprotniku«.

Servis za popravilo vseh vrst aparatov in tudi televizorjev ter drugih gospodinjskih aparatov ima svoje delovne prostore prav tako v Kolodvorski ulici.

Pralnica in čistilnica opravljata svoje usluge na Ljubljanski cesti pri »Alko«. Pralnice se poslužujejo predvsem družine, ki doma iz kakršnihkoli razlogov ne morejo opravljati pranja perila. Usluge pranja in likanja perila nudijo tudi gospodarskim organizacijam. Servis stalno izboljšuje kvaliteto dela. Kemična čistilnica, ki dela v sestavu tega servisa, prevzame obleke in jih oddaja v ljubljansko čistilnico, od koder dobi očiščene že po enem tednu. S tem je bila občanom storjena velika usluga, saj jim ni treba osebno dostavljati in prevzemati obleko v čistilnicah v Ljubljani in čakati na čiščenje tudi po več mesecev.

Otroški vrtec skrbi za varstvo in vzgojo otrok v času, ko so starši zaposleni. Vrtec ima zaenkrat neprimerne pa tudi premajhne prostore, zato ne more ugoditi prošnjam vseh staršev, ki bi radi oddali svoje otroke v družbeno varstvo. Kljub temu pa vodstvo vrčca skrbi, da prevzame čimveč otrok v varstvo, po potrebi pa tudi za nekaj ur ali za en dan ali dva in to za minimalni prispevek staršev. Bodoča skrb stanovanjske skupnosti, družbenih in gospodarskih organizacij

ODLOK

o uvedbi minimalnih agrotehničnih ukrepov na ravninskem območju občine Domžale

Občinski ljudski odbor Domžale je na 28. seji med drugim sprejel tudi odlok, ki zajema 16 katastrskih občin oziroma celotno ravninsko območje občine. Njegov namen je, da se s predpisano najnujnejšo količino umetnih gnojil na hektar obdelovalne zemlje, z občasno redno zamenjavo semen in z minimalnimi agrotehničnimi ukrepi na kmetijskih površinah čimveč pridela.

Odlok določa najprej, da je najmanjša količina umetnega gnojila, s katero mora kmetovalec pognojiti hektar zemljišča, 500 kg. To količino gnojila je dolžan uporabiti vsak kmetijski proizvajalec na območju, ki ga zajema odlok, ne glede na to, koliko poseduje njiv, sadovnjakov, travnikov ali vrto. Če ima nekdo torej 5 hektare obdelovalne površine, mora obvezno potrositi vsako leto 1500 kg umetnega gnojila, ne glede na to, če ima na tej površini posevke, okopavine ali travo.

Drugo, kar določa odlok, je obvezno zamenjevanje semen. Križano (hibridno) koruzo je treba zamenjati vsako leto,

oves pa vsako peto leto. Dalje obvezuje odlok kmetovalce, da morajo sejati na vseh parcelah, ki so večje od 20 arov s strojem. Obvezno je zimsko globoko oranje, zatiranje plevela v čistih posevkih pšenice in ječmena s kemičnimi sredstvi (herbicidi) in uporaba tudi drugih ukrepov za uničevanje plevela.

Druge dolžnosti kmetovalcev so še, da vsako leto do 1. avgusta naroče pri kmetijski zadrugi gnojila in seme za jesensko setev, do januarja pa za pomladansko setev. Kmetijska zadruga je dolžna, da pravočasno in v zadostnih količinah preskrbi kmetovalcem seme in gnojila, da vodi pregled nad tem, koliko gnojil in zaščitnih sredstev kupujejo posamezni kmetovalci, in če pravočasno zamenjujejo semena. Dolžna pa je še, da oskrbi dovolj strojev za opravljanje strojnih del.

Predpisani minimalni agrotehnični ukrepi so res najnujnejši in večina kmetovalcev jih že tudi izvaja. Marsikateri kmetovalec daje celo večje količine umetnih gnojil na svoja zemljišča. Za kmetovalce pa, ki ne vlagajo v proizvodnjo niti toliko, kolikor predpisuje odlok, so predvidene tudi kazni, in sicer, da se da zemljišče, ki ni zasejano, obdelano in pognojeno po določenih tega odloka, v prisilno upravo za dobo 5 let. O prisilni upravi odloča svet za kmetijstvo, ki ga preko upravnega organa izroči v upravljanje kmetijski zadrugi. Vendar pa lastnik ni oproščen davčnih obveznosti za zemljišče, ki je dano v prisilno upravo.

O tem odloku bodo razpravljale še krajevne organizacije SZDL in z njim seznanile kmetijske proizvajalce.

OBČANI!

Poslužujte se servisnih delavnic stanovanjskih skupnosti.

Postreženi boste hitro, kvalitetno in poceni!

mora biti, da čimprej zberejo denarna sredstva za gradnjo novega otroškega vrčca, za katerega je lokacija že določena in tudi načrti že izdelani.

V sestavu skupnosti so še servisi za razna popravila hiš, (zidarska, mizarška, krovška, pečarska dela itd.), servis za pomoč hišnim svetom, ki opravlja vsa pisarniška dela za hišne svete, servis, ki se bavi s prevozništvom, knjigovodski servis ter tajništvo skupnosti. Vsi servisi zaposlujejo nad 70 stalnih in honorarnih delavcev. Vodenje servisov je urejeno po načelu kolektivnega upravljanja. Vsak servis ima svoja pravila in pravilnik o nagrajevanju po delovnem uspehu.

Naročila sprejemajo servisi sami, v Domžalah pa tudi tajništvo skupnosti v Kolodvorski ulici 6.

Trgovsko podjetje »Napredek«

Ceprav je za vsa leta po osvoboditvi značilno, da je bilo to obdobje najširše izgradnje, obnove, modernizacije in vseplošnega razvoja, pa pozornemu opazovalcu in poznavalcu razmer ni moglo ostati prikrito, da se v ta izredno razgibani tempo novega življenja ni vključila ena važnih gospodarskih dejavnosti — trgovina.

Posledica zanemarjanja te dejavnosti se je seveda najjasneje odražala na razpoloženju in življenjskem nivoju onega, ki ga je najbolj boleče pogodila, na življenjskem nivoju delavca — potrošnika.

Kakor ni bilo prej težko opaziti vseh pomanjkljivosti, nepravilnosti in slabosti naše premalo razvite trgovske mreže, tako se sedaj čuti nova dinamika v razvoju trgovine. Tudi v najbolj oddaljenih in ekonomsko slabše razvitih krajih se odpirajo sodobni lokali, sposobni s svojim asortimentom zadovoljiti vse bolj zahtevne potrebe naših ljudi.

Vzporedno s tem splošnim razvojem trgovine je tudi trgovsko podjetje »NAPREDEK« v letošnjem letu pričelo z obnavljanjem in izgradnjo novih trgovskih lokalov. Na novo je bilo odprtih 6 trgovin:

- Manufakturna trgovina v Domžalah
- Špecerijska trgovina v Ihanu
- Špecerijska trgovina v Domžalah
- Trgovina s sadjem in zelenjavo v Domžalah
- Delikatesna trgovina v Domžalah
- Manufakturna trgovina v Mengšu.
- V izgradnji pa so naslednje:
- Potrošniški center v Radomljah
- Delikatesna trgovina v Mengšu
- Trgovina s sadjem in zelenjavo v Mengšu
- Špecerijska trgovina v Dobu in
- Trgovina s tehničnim in elektromaterialom v Domžalah.

Katere otvoritev potrošniki verjetno najtežje pričakujejo, saj bo to prva trgovina te vrste v komuni, ki bo s svojo zalogo vseh vrst gradbenega materiala in elektromateriala, železnine, stekla, porcelana, gospodinjskih potrebščin, barv, lakov in ščetarskih izdelkov lahko veliko koristila razvijajočemu se mestu in njegovi okolici, ker so prav potrebe po naštetih artiklih največje. Toda ne bo ostalo samo pri tem. V načrtu za prihodnje leto je še:

Otvoritev primerne špecerijske trgovine v Mengšu, v kolikor bo na razpolago potreben prostor, kar pa bi bilo glede na naraščajoče potrebe Mengša nujno.

Ureditev trgovin v Preserjah in na Količevem.

Otvoritev špecerijske in delikatesne trgovine na Viru, kjer bo tudi okrepčevalnica. Pomen obeh lokalov pa kljub velikim potrebam tamkajšnjih delavcev ne bo samo lokalnega značaja, temveč tudi s turističnega vidika, ker so podobni lokali ob vse bolj naraščajočem prometu domačih in tujih turistov še vedno preredki.

Otvoritev trgovskega lokala za prodajo otroške konfekcije in igrač v Domžalah,

kar bodo posebno vse matere toplo pozdravile.

Otvoritev velike in sodobno urejene samopostrežne trgovine v Domžalah.

Gotovo je, da se bo ob naštevanju omenjenih gradenj in obnavljanj marsikateremu bralcu — potrošniku nehote vrnila misel, kaj če ni vse to le nekoliko preveč naenkrat in kako se bodo te gradnje, ki so povezane z ogromnimi stroški, odražale na ceni artiklov. V obrazložitev naj povemo, da črpa podjetje sredstva izključno iz svojih namenskih skladov in da je najbolj ponosno prav na dejstvo, da si je svoj sloves pridobilo s tem, da so cene v povprečju celo nižje od cen v Ljubljani, kar dokazuje stalno naraščanje prometa. Za primer vzemimo mesec oktober:

Promet v oktobru 1961 127,265.000 din

Promet v oktobru 1962 158,820.000 din

Dobro, bo rekel marsikdo. Tu je omenjeno vse, kar je dobro, kar tudi sami vidimo, da je v redu. Kaj pa tisto, kar tudi vidimo, pa ni dobro? Kaj pa artikli, ki jih zaman iščemo, na katere zaman čakamo in povprašujemo po njih ali kar konkretno, kaj pa s premogom? V pojas-

nilo naj navedemo približno situacijo na tržišču prav za premog:

V krajšem času je poraba premoga za široko potrošnjo narasla za celih 40%, saj premog kot kurivo troši sedaj že sleherno kmečko gospodarstvo, ki je še pred nekaj leti uporabljalo drva kot edino kurivo.

Da bo slika porasta premoga za široko potrošnjo še jasnejša, naj navedemo, da je velenjski rudnik leta 1958 s 100.000 tonami kril večino potreb gospodinjestev po premogu. Da pa je bila v ta namen ista količina letos porabljena samo v mesecu avgustu. In še to: samo v naši občini znašajo potrebe po premogu za široko potrošnjo celih 12.000 ton letno.

Neredko pa pride do pomanjkanja nekoga artikla tudi po krivdi potrošnikov, ki niso dovolj poučeni in se pustijo zapeljati praznim govoricam, češ, da bo zmanjkalo sladkorja, masti itd., in že pride do kampanjskega nakupovanja, kopicenje pa se odraža na zmanjšanju zalog po trgovinah ali celo na njihovem popolnem izčrpanju. Tako pride do pojave, da kljub temu, da je sicer blaga dovolj, letega v trgovini včasih ni mogoče dobiti.

Število takšnih in podobnih pojavov pa se, čeprav počasi, nenehno zmanjšuje, kar jasno kaže na čedalje večje zaupanje potrošnika v podjetje in njegovo prizadevanje, da ugodi vsem zahtevam, okusom, željam in potrebam našega delovnega človeka.

Preurejena trgovina »Manufaktura« v Domžalah

Podatki o prometnih nesrečah v občini v mesecu oktobru 1962

Skupno je bilo 22 primerov prometnih nesreč. Posledice teh so bile 9 lažjih in 5 hudih telesnih poškodb. Na motornih vozilih pri teh nesrečah pa je nastala gmotna škoda za 685.000 dinarjev. Povzročitelji teh nesreč so bili v 16 primerih vozniki motornih vozil in v 6 primerih pešci. Pri voznikih je vzrok v 4 primerih

nepredvidnost, v 5 primerih vinjenost in v 7 primerih neupoštevanje prometnih predpisov ali prometnih znakov.

Koliko časa bosta alkohol in neupoštevanje prometnih predpisov še glavna vzroka nesreč na naših cestah?

Vnaprej obsojamo vsakega vinjenega voznika za volanom!

Starši, zavarujte svoje šolarje!

Hitri razvoj industrializacije in tehnike, naraščanje motorizacije v sodobnem prometu ter širjenje udejstvovanja v športnih panogah, kar vse čedalje bolj zajema našo deželo, prinaša s sabo tudi povečano število nezgod in poškodb. Na žalost pa velik del teh odpadov na mladino in na šoloobvezne otroke. Včasih so poškodbe tako hude, da puščajo posledice za vse življenje, mnogo pa se jih konča tudi s smrtjo. Nesreče nastanejo večinoma zaradi nepazljivosti, neprevidnosti ali otroško naivnega izzivanja nevarnosti in zaradi preizkušanja poguma ob neprimernih priložnostih bodisi pri igri, športu ali vsakdanjih opravilih. Stara resnica je, da dokler smo zdravi, zelo malo mislimo na bolezen, nezgodo ali celo smrt. Šele v nesreči, ko je že prepozno, se nam navadno odpro oči in objokujemo svojo objestnost ali neprevidnost.

Včasih pa se kljub vsej previdnosti in pazljivosti vendar ne moremo izogniti nesreči. Veliko skrbi pa si lahko prihranimo s tem, da se pravočasno zavarujemo zoper nezgode. Zavarovanje nam lahko izredno olajša posledice, ker vsaj delno povrne škodo zaradi zmanjšanja delovne sposobnosti, krije strošek zdravljenja oziroma pogrebne stroške ob smrti.

Zoper nezgode pa zavarujemo tudi naše šolarje. Namen zavarovanja šolske mladine je, da po eni strani učence zavarujemo pred posledicami nezgod, po drugi pa, da bi zbudili zanimanje za zavarovanje že med mladino.

Naša zavarovalnica, ki je nastala po decentralizaciji nekdanjega DOZ, in ki ima svoj sedež v Mengešu, organizira tudi

za letošnje šolsko leto nezgodno zavarovanje naših šolarjev. Za malenkostno premijo 100 din nudi učencem, ki se ponesrečijo kjerkoli bodisi pri pouku ali doma, razen pri vožnji z motorjem, po 50 din odškodnine na dan. Če ima nezgoda za posledico trajno izgubo delovne sposobnosti (invalidnost) do 200.000 din. ob smrti pa 20.000 din.

Kako se te vrste zavarovanje širi med najmlajšimi, najbolj zgovorno priča po-

datek, da je v šolskem letu 1956/57 zajelo zavarovanje le 58% vseh slovenskih šolarjev, v letu 1960/61 pa že 81%. Vsota premij je narasla od 8.246.000 din v letu 1956/57 na 18.185.000 din, in to 5312 ponesrečencem. Od tega je bilo 56 smrtnih primerov, 277 primerov trajne izgube delovne sposobnosti, 5049 ponesrečencem pa je plačal DOZ dnevno odškodnino.

Staršem to zavarovanje toplo priporočamo, saj je izredno poceni. Z zavarovalnico, ki jo poškodovanec dobi, si lahko precej omili posledice nesreče in si zagotovi vsaj del sredstev za prijetnejše okrevanje.

Spomenik padlim v NOB. V ozadju trgovina »Manufaktura« v prenovljenem posloplju »Napredka«

Zakaj ni v Domžalah mlečne restavracije

Stanovanjska skupnost Domžale se že več kot eno leto poteguje za prostor, kjer bi odprla mlečno restavracijo, toda vse zaman. Krivda, da ne uspe pa je pri podjetju »Termit« v Domžalah.

Podjetje »Termit« namreč zavzema za svojo obratno pisarno lokal v zgradbi na ljubljanski cesti št. 72. V tem lokalu je bila že pred vojno delikatesna trgovina. Po vojni se je ta lokal uporabljal za poslovne namene, nekaj časa pa je bila v njem trafika. Kasneje se je v njem uselilo bivše podjetje »Keramika«, katere naslednik je »Termit« Domžale. Ta lokal z izložbo je edini primeren za ureditev mlečne restavracije, ker se nahaja na takem prostoru, kjer bi zajel vse delavce in študente, ki se vozijo z vlakom v Ljubljano, uadajte vse šolarje prve in druge osemelte v Domžalah in še vse potnike, ki se vozijo z avtobusi, ker je namreč prav od tega lokala komaj 50 m oddaljena avtobusna postaja.

Stanovanjska skupnost Domžale se je večkrat pismeno obrnila na podjetje in DS »Termit« ter jim tudi ponudila drug

primeren pisarniški prostor, toda o tem nočejo nič slišati. Ni nam razumljivo, zakaj ne najdemo razumevanja kljub temu, da je potreba po mlečni restavraciji v Domžalah velika in so ustanovitev zahtevali že na sestankih SZDL, na konferenci žena in na zborih društva prijateljev mladine. Za ustanovitev ni namreč nobenih ovir, kajti za pisarno kot jo ima to podjetje sedaj v tem lokalu je prav vseeno, ali se nahaja v sedanjem prostoru ali pa kje drugje. V tem prostoru bi dobivali zjutraj potniki, študentje in šolarji lahko toplo mleko, razne vrste peciva, čaj itd.

Danes pa delavci, ki zjutraj čakajo na vlak ali avtobus dobijo namesto toplega zajtrka v bifeju pred kolodvorom le šilce žganja ali kozarec vina.

Tudi delavci »Termita« se bodo prav gotovo posluževali te mlečne restavracije, zato mislimo, da je čas, da najde stanovanjska skupnost Domžale pri podjetju razumevanje.

Z ustanovitvijo mlečne restavracije bi bilo ustrezno želji velikega števila občanov.

KOLIKO NAS JE

Uspelo nam je dobiti podatke o številu prebivalcev v naši občini po stanju 31. 10. 1962. Na ta dan je bilo v občini 28.023 prijavljenih prebivalcev.

	Moški	Zenske	Skupaj
Domžale	5.875	6.791	12.666
Mengeš	2.120	2.559	4.659
Moravče	1.909	1.953	3.862
Lukovica	1.293	1.405	2.698
Blagovica	528	593	1.124
Radomlje	1.514	1.436	2.750
Trojane	152	135	265
Skupaj	15.171	14.852	28.023

Ker je bilo na teritoriju občine dne 31. 12. 1960 vsega 26.448 prebivalcev vidimo, da se je njihovo število povečalo

Na upravnih področjih posameznih krajevnih pisarn, ki jih je v občini sedem, je bilo stanje naslednje:

v nepolnih dveh letih za 1.575 ali za ca. 6%.

Samo mesto Domžale ima prav tako po stanju 31. oktobra t. l. 5.082 prebivalcev.

ANKETA

Na podlagi poročila Sveta za varstvo družine na predzadnji seji Ob. LO Domžale je bil sprejet sklep, da se izvede anketa o problemih otroškega in mladinskega varstva.

Namen ankete, ki bo izvedena v naslednjih dneh je, zbrati podatke o številu družin, kjer sta zaposlena oba starša, kje

so otroci takrat, ko staršev ni doma, kako je z njihovo prehrano, učenjem itd., da bi lažje predlagali potrebne ukrepe.

Naprašamo vse, ki bodo anketne pole dobili, da navedejo v njih točne podatke, kajti le tako bomo dobili pravo sliko stanja. O rezultatu ankete bomo poročali.

IZ DOBA

Ze pet let se trudita šolski in krajevni odbor v Dobu, da bi dosegla postavitev znakov, ki bi označevali prepoved voznje z motornimi vozili na pešpoti od šole za vasjo do ceste na Krtino. Ta pešpot je postala pravo dirkališče raznih mopedistov, ki so si cesto, polno ovinkov, nepregledno in ozko, kar prisvojili in stalno ogrožajo pešce in kolesarje. Ze več let obljublajo, da bodo postavili prometne znake, pa verjetno še čakajo, da bo prišlo do težjih nesreč, manjših je že tako dosti.

Dobro bi tudi bilo, če bi se na naših stranskih cestah pojavil kak prometni miličnik, posebno v času, ko gredo ljudje na delo in z dela. Takrat so namreč ceste polne kolesarjev in mopedistov, ki drug drugega prehitevajo, se pode in vozijo vštric, prometni znaki pa so jim deveta briga.

VODOVOD NA KRTINI
IN SE KAJ

Doslej imajo vodovod naselja Skocjan, Studenec in Brezje, kar je plod prizadevnosti vseh prizadetih, posebno pa Rudolfa Osolina in Franca Marna. Tako so dobila naselja dobro pitno vodo namesto deževnice ali pa vode iz Rače in Radomlje, katero so bili primorani uporabljati v sušnem času.

Nikakor pa se ne morejo zediniti za vodovod prebivalci Krtine. Šola ima že pripravljene nekaj materiala, največji problem pa je izkop 500 m jarka za dovodne cevi, katerega naj bi izvršili prebivalci, a ne kažejo nikakega zanimanja, kot da bi jim bilo res prav vseeno kakšno vodo uživajo.

Trgovski lokal na Krtini je sedaj v preurejenem kletnem prostoru, ki nikakor ne ustreza svojemu namenu. Trgovsko podjetje »Napredek« bo le moralo o tem problemu nekoliko razmisliti.

Mladina je zelo delavna. V oktobru so odprli javnosti podzemeljsko jamo, odkrili spominsko ploščo padlemu borcu, katerega je okupator sežgal v hiši in uprizorili spominsko igro domačega avtorja »Bratova kric. Prav je, da taki mladini damo vso podporo in pohvalo.

IZ ČRNEGA GRABNA

Reden in varen prevoz učencev iz Črnega grabna na centralno šolo na Brdu je urejen, poskrbeti pa bo treba še za njihovo zaščito na avtobusnih postajališčih, ko čakajo na prevoz, da bodo zavarovani pred vremenskimi neprilikami, ki jih zlasti pozimi ne manjka. To smo dolžni staršem zaradi zdravstvene zaščite njihovih

otrok, ki se vozijo v šolo sleherni delovni dan.

Odveč bi bilo pisati o enakih željah odraslih, ki na odprtih postajališčih ne najdejo nikjer zavetja pred nalivi, burjo in snežnimi meteži ter morajo marsikdaj premočeni in premraženi na pot.

Postavimo torej na zbirališčih primerne zaščitne lope, da bodo čakajoči zavarovani vsaj pred najhujšim! Prepričani smo, da vaščani ne bodo držali križem rok, pač pa rade volje pomagali, ker se zavedajo vrednosti teh postajališč v domačem kraju.

IZ MENGŠA

V zadnjih letih so se avtobusne zveze med našimi kraji zelo lepo razvile, pri čemer ima velik delež podjetje Ljubljana transport. Prizadevanje njegove uprave, da bi čimbolje ustregla željam potnikov, je lep vzgled, kako je treba reševati taka vprašanja.

Potniki, ki se z njegovimi avtobusi vozimo v službo v Domžale iz gorenjske smeri, pa ni imeli pripombo glede odhoda iz Domžal tistega avtobusa, ki nas prevaža po drugi uri popoldne. Ta pride namreč v Domžale iz Ljubljane šele ob tri četrta na tri in moramo tako sorazmerno dolgo čakati na odhod. Zato predlagamo podjetju Ljubljana transport, da bi vpeljalo iz Ljubljane preko Domžal v Menges in proti Kamniku novo progno, tako da bi avtobus odhajal iz Domžal pet ali deset minut čez dve. Če pa to ni mogoče, pa predlagamo ker odhajata iz Ljubljane dva avtobusa s samo pet minutami razlike direktno v Kamnik, da bi prvi, ki ima odhod ob 14.10 uri, vozil preko Domžal, medtem ko bi naslednji odhajal po starem, pet minut kasneje in naravnost v Kamnik. S to malenkostno spremembo bi podjetje zelo ustreglo ceji vrsti potnikov, posebno pa potnicmater, ki jim je v tem opoldanskem času zares potrebna vsaka minuta.

Z VIRA

V mislih imam javno cestno razsvetlavo. Kar pomislite. Na Viru imamo samo štiri luči, od katerih večasih svetita ena ali dve, ali pa podnevi vse štiri. Vrstni red je sila komplicirana zadeva in nikoli ne veš, kdo za to skrbi. Cetudi bi svetile vse štiri, je zaradi varnosti prometa to mnogo premalo. Promet na Viru je zlasti takrat, ko prihajajo in odhajajo ljudje na delo in z dela, podoben mrav-

ljišču. Nevarnost nesreč je zaradi slabe razsvetljave še toliko večja, to vemo vsi in vendar kljub ukrepom in sklepom, luči vseeno ne gorijo. Pri vsem tem pa se upravičeno vprašujemo, če je ureditev tega vprašanja res tako draga.

IZ RADOMELJ DO DOLENJ

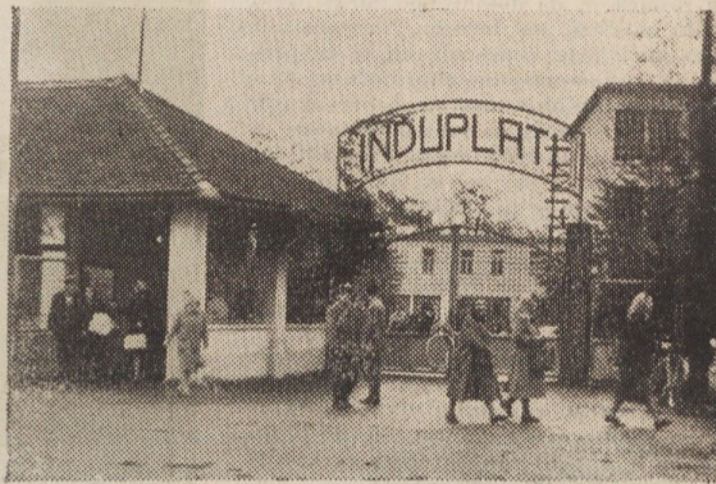
Kogarkoli bi not zanesla v povsem skrito dolinico med Radomljami in Dolenjami tja do Rafolč, bi prav gotovo užival nad prirodnimi lepotami teh majhnih vasic. Ljudje so povečini tovarniški delavci, nekaj pa je še kmetov, ki pa zaradi pomanjkanja delovne sile vedno težje zmagujejo poljska de-

na Rovih do javne razsvetljave in do gradnje lepega gasilskega doma, ki služi tudi za razne sestanke in zборе volivcev, vendar je tudi obnova vodovoda nujna.

IZ MORAVČ

V Moravčah, kakor tudi v vsej naši dolini imamo toliko problemov, da ne vemo, kje se jih lotiti. Vprašanji od družbeno političnih do gospodarskih in kulturnih je mnogo in jih bomo postopoma posredovali »Občinskemu poročevalcu«, ki ga je naše prebivalstvo z zadovoljstvom sprejelo.

Zaenkrat se omejimo na prosvetno kulturni problem.

Po končanem »čistila« v tovarni »Induplate«. Pred odhodom čaka delavec pri vratarnici še majhno opravilo; Vsakdo mora potegniti za ročico in če se pokaže rdeča lučka, mora na pregled. Odgovorni to variši v tovarni pravijo, da je to še vedno potrebno.

la. Mnogi naprednejši kmetje so si pomagali s tem, da so si uredili večje ribezove nasade in razširili svoje sadovnjake ter nasade malin. Tako so lažje prišli do novih virov dohodkov. Drugi si zopet pomagajo z vožnjo lesa pri tukajšnji gozdni upravi. Skratka prebivalci te doline so pridni, tihi in delavni. Radi se udeležujejo raznih predavanj in drugih gospodarskih sestankov. Največji problem, ki ga prav sedaj rešujejo za vso dolino pa je nujna obnova, ki je čez petdeset let starih vodovodov, tako na Rovih, Žičah in Zagorici. V ta namen so pred letom dni ustanovili vodovodno skupnost za vse te vasi. Žal je upravni odbor te skupnosti že takoj v začetku naletel na veliko nerazumevanje prav pri nekaterih dosedanjih koristnikih vodovodov, ki niso pripravljani ničesar žrtvovati za obnovo. Prav ti govore, češ, kaj nas briga obnova, saj voda še teče. Davki so že tako veliki in da bi še dajali za vodo, to pa ne. Tako močno ovirajo upravni odbor vodovodne skupnosti, ki ne more začeti z delom, ki je nujno, saj v Žičah že pol leta nimajo vode in jo morajo voziti po celo uro daleč. Krajevnemu ljudskemu odboru je sicer uspelo, da smo prišli

Moravčec so poznane že od čitalniške dobe po prosvetno kulturni dejavnosti, ki se je pač po tedanjih političnih razmerah in stremljenjih razvijala v različnih smereh. Z dobo okupacije in seznanitvijo ljudstva s cilji OF pa so se prebivalci skoro enodušno oklenili vodstva revolucionarjev stremljenj. Zato so ljudje dali od sebe vse, kar so mogli, da bi se ti cilji dosegli. Ta enovitost gledanja se je pokazala tudi v tem, da kulturno prosvetna dejavnost med okupacijo ni zamrla, temveč se z opustitvijo preživelih nazorov razširila v napredno revolucionarnem duhu, o čemer pričajo nešteti mitingi, kulturne proslave, kasneje zasilne šole itd.

Po osvoboditvi pa je bila prva naloga opustošene Moravske doline obnova porušenih naselij in zato tudi ni bilo materialne možnosti, da bi se že takrat ustvaril primeren kulturni dom. Zato prizadevanja raznih vodilnih kadrov v tem pogledu niso imela zaželenega uspeha.

Vendar pa kljub vsem težočam kulturno prosvetno delo v Moravški dolini ni docela zastalo. Ko je bila obnovljena osnovna šola v Moravčah, je bila določena ena učilnica za

gledališke igre, kino dvorano in telovadnico TVD Partizan ter gostovanja raznih prosvetnih društev iz ožje in širše okolice.

Ko je KZ Moravče zgradila Zadružni center, si je vodstvo KZ močno prizadevalo, da bi v zgradbi dobili še dvorano. Take dvorane za splošno uporabo pa KZ ni mogla zgraditi, ker je dobila finančna sredstva le za zgraditev prostorov za potrebe kmetijske dejavnosti.

ObLO Domžale je uvidel, da morajo Moravče dobiti kulturni dom. Odoberil je gradnjo in tudi zagotovil potrebna finančna sredstva. Leta 1961 je dal 7 milijonov, prebivalstvo samo pa je z denarjem, lesom in udarniškim delom prispevalo okoli 5 milijonov tako, da sedaj že stojijo temelji z armiranim betonom do plošče.

Tiho smo računali, da se bodo dela v letu 1962 vsaj nekoliko nadaljevala, toda razen tihih in skromnih obljub ni bilo nič. Razumemo tudi, da so bile letos izredne težave, vsekakor pa želimo, da bi se z gradnjo v letu 1963 pohitelo in da bi bila vsaj dvorana za 20-letnico ustanovitve naše republike gotova. To bi bil tudi najlepši spomenik 188 žrtvam NOB iz naše lepe doline.

Omeniti moramo tudi, da je letos vsolanih na osemletki v Moravčah 458 učencev. Zato je bil šolski odbor prisiljen, da je učilnico, ki so jo doslej uporabljala razna društva, vrnil svojemu namenu. Tako je ostala Moravska dolina brez vsakega prostora za kulturno dejavnost. Ker je imel v tej učilnici potujoči kino iz Domžal vsako nedeljo po dve predstavi, je prišlo okoli 200 prebivalcev še ob to skromno razvedrilo. Med obiskovalci so bili pretežno mladinci, ki opravičeno kritizirajo, da so močno prikrajšani v primerjavi z mladinci drugih večjih centrov. Kako je težko pod temi pogoji mladino

pravilno in napredno usmerjati, vsakdo lahko razume. Zato ni čudno, da so ob zadnjem obisku Beneških fantov v Zadružnem centru, ki je bil prenapolnjen in so mnogi stali na hodniku in stopnišču, obiskovalci završali ob vsakem premoru s klicem: »Hočemo dvorano!«

Da je mladina željna kulturno prosvetnega udejstvovanja se vidi tudi po tem, da sodeluje pri otroškem zboru 50 pionirjev, pri mladinskem pevskem zboru 51 mladincev, pri mešanem pevskem zboru 32 pevcev in pri moškem zboru 20 članov. Poleg tega pa deluje še tamburaški zbor in zabavni ansambel, ter oddelek glasbene šole, ki ga obiskuje 42 učencev.

Iz vsega je razvidno, kako potrebno je, da se v Moravčah konča gradnja kulturnega doma.

DROBNE IZ MENGŠA

Na Gobavici, hribu nad Mengšem, je vodovodna skupnost Cerklje-Vodice-Mengeš začela graditi zbiralnik za vodo, ki je namenjen za preskrbo z vodo Mengšanov. Kaže, da se bo davna želja Mengšanov in nujna potreba po vodi le uresničila.

17. septembra je imela zavarovalnica Domžale-Kamnik v Mengšu svojo skupščino, na kateri so sprejeli tudi njen statut. Da je bila ustanovitev te zavarovalnice utemeljena se kaže posebno v tem, da narašča število novih zavarovanj in da je zavarovalnica iz svojega sklada za preprečevanje škode občutno podprla nekatere krajevne akcije, ki bodo služile omejevanju požarov in drugih škod.

Dela pri urejevanju šolskega poslopja se letos nadaljujejo. Na vrsti je centralna kurjava v poslopju stare šole in novo pročelje prizidka. Z dovršitvijo teh del, bo naša šola lahko zares služila svojemu namenu.

LOVSKA DRUŽINA PSATA

Lovska družina Pšata ima 41 aktivnih članov in 2 čuvaja. Njeno lovišče je v trikotu Črnuče-Trojica-Kleče do reke Save. Revir je bogat na dlakasti in pernat divjadi kar dokazuje, da družina načrtno skrbi za svoje lovišče. Od dlakaste divjadi so močnejše zastopani zajci in srnjadi, od pernate divjadi pa fazani, jerebice, gozdni jerebi in v hribovitem predelu lovišča nad lhanom tudi divji petelini. Slednji so po sklepu družine zaščiteni pred strelom, dokler se močnejše ne razmnože.

Družina prireja že več let lov na zajce s pomočjo mrež. Ta vrsta lova je za udeležence pravi užitek. Izvajajo ga lovci enkrat letno in to v mesecu januarju. Na ta način ulove letno povprečno 65 zajcev, katere odajo v lovišče drugih družin za osvežitev zajčje krvi.

V Dragomlju ima družina gojišče fazanov in jerebic. Za gojišče skrbi njen dolgoletni član Mirko Grad.

Gojišče je opremljeno z modernim inkubatorjem, v katerega lahko vložijo 1. krat 300 jajc fazanov in jerebic. Jajca dobe iz lastnega lovišča, predvsem v času zetje in košnje, ko kosci in žanjice odkrijejo gnezda. Mlade fazane in jerebice dajo pod električne koklje, kar je rentabilnejše od živih kokelj (kokoši).

Gojišče je staro 10 let. 1. krat so iz Anglije uvozili 20 jajc prstene fazana. Ta je

zelo plodovit, ne prenese pa dobro našega podnebja. Zato so ga kasneje križali z vrsto mongola, kateri je odpornejši in ima večjo težo. S križanjem so dobili novo pasmo fazanov, katere se je dobro aklimatizirala. Potrditev za to je močna razmnožitev te plemenite perjadi v Zasuavju in delu Gorenjske. Križanci so tudi mnogo težji, saj tehtajo sedaj do 1,5 kg (prej 0,95 kg). Poskusili so gojiti tudi črnega fazana, vendar so to opustili, ker se ta pasma v nižinskem predelu ni obnesla.

V desetih letih so iz skromnega začetka vzredili nekaj tisoč fazanov in jerebic, kateri se izpuščeni v naravi dobro razmnožujejo. Lovska družina Pšata oddaja drugim lovskim družinam letno okoli 900 jajc za letno vzrejo te plemenite perjadi.

Družina ima tudi svojo remizo, to je 4 ha zemljišča v nižinskem predelu lovišča, katerega so skrbni lovci zasadili z gozdnim drevjem in grmičevjem, v katerem najde divjad svoje zavetišče. Vsako leto posejejo del remize s pšenico, koruzo, prosom in ajdo, da se divjad in predvsem perjad lahko prehranjuje in tako ne išče hrane na okoliških njivah. Na zasejanih površinah pridelajo lovci tudi dovolj zrna za zimsko krmljenje perjadi.

Letni načrt družine predvideva tudi divjad za odstrel za tuje lovce, s čimer neposredno skrbi za razvoj lovskega turizma.

Asfaltiranje hodnikov se nadaljuje

»Vprašanje, ki je bilo v Občinskem poročevalcu postavljeno ni bilo pravilno, ker omenja stanovanjske bloke. V resnici pa ni bila možna vselitev samo v blok V/1, ker ni bil mogoč priključek na javno kanalizacijo.«

Ze pred meseci so mi v zobni ambulanti v Mengšu popravljali zobe. Šlo je za večji mostiček. Sam sem dal čez 10 gr. zlata. Ali sem upravičen za vrnitev zneska v vrednosti paladorja, ki bi ga porabili namesto mojega zlata?

ZAKAJ ... ZATO ...

je ob razpotju pri jhanskem mostu, nedaleč od spomenika talcem, postavljen znak, ki prepoveduje promet z vsemi motornimi vozili po poti, ki pelje pod Šumberkom proti gostišču »Dobri prijatelj«, ko pa se večina voznikov zanj ne zmeni?

Znano je, da so Domžale brez zimskega javnega kopalnišča. Nekateri prebivalci Domžal se zato poslužujejo kopalnišča pri podjetju LID Domžale poleg parketarne ter za to plačujejo normalno odškodnino. Morda bi se v tem sklopu našla možnost za zgraditev stalnega javnega kopalnišča pod okriljem pristojnega organa, s čimer bi bila storjena tistim, ki nimajo lastnih kopalnic velika usluga. Mimo tega bi bil to prispevek

k izboljšanju sanitarno-higienjskih in zdravstvenih pogojev Domžalčanov.

Na vprašanje v »Občinskem poročevalcu«, zakaj nihče ne opozori mopedistov in kolesarjev, da so novi domžalski hodniki samo za pešce, odgovorjamo, da se nam zdi to vprašanje neumestno, ker vlagamo precej truda prav v to, da bi v Domžalah dosegli discipliniranost občanov-koristnikov cest in novih hodnikov za pešce, ki so sedaj že dokaj dobro urejeni. Mnenci smo bili, da bomo državljane privadili na disciplino na domžalskih cestah in ulicah z opozarjanjem. Taka opozorila pa so vzeli resno samo tisti državljani, ki običajno takih prekrškov tudi ne delajo. Tisti pa, ki si še danes upajo z mopedom voziti po

pločnikih, običajno izhajajo iz vrst mladine in delajo to prav na kljub varnostnim organom. Za take prestopke oz. kršitve cestno prometnih predpisov smo se domenili, da bomo v bodoče podvezemali najstrožje ukrepe in tisti, ki se bodo še skušali voziti s kolesom ali mopedom po domžalskih hodnikih za pešce, bodo prišli do prepričanja na podlagi računice, da bo cena za vsak prevoženi meter po teh hodnikih taka, da se mu tega športa ne bo splačalo več privoščiti.

Postaja LM

Na vprašanje v prvi številki našega lista, zakaj se že v pred meseci dovršene stanovanjske bloke ob železniški progi v Domžalah ne morejo vseliti tisti, ki so jim stanovanja namenjena, smo prejeli od Zavoda za stanovanjsko izgradnjo v Domžalah naslednji odgovor:

Gornji posnetek je naš fotoreporter napravil v petek, 9. novembra 1962, ob 14.20, to je v času, ko se delavci vračajo z dela in je takrat največji promet na cestah. Pred zaprtimi železniškimi zapornicami v Domžalah sta takrat z obeh strani čakali dve precej dolgi koloni avtomobilov, motornih koles, mopedistov, pešcev in zlasti kolesarjev. Ker so bile zapornice zaprte že precej časa, skoraj deset minut, so si nestrpnost čakajoči avtomobilisti in motoristi dali duška s hupanjem, peči in kolesarji pa z glasnim negodovanjem. Kljub takemu hrupu pa so ostale zapornice trdovratno spuščene, seveda, ko pa je bil takrat vlak morda še v Trzinu. Podobni prizori so pred zapornicami zelo pogostni, predvsem tudi zjutraj pred šesto uro, ko gredo delavci na delo. Zgleda, da na železniški postaji Domžale zapornice prekmalu spuščajo, menda že takrat, ko vlak odpelje s črnuške postaje, dvignejo pa jih navadno prekmalu, takrat, ko vlak vozi mimo zapornic. Za varnost na železniškem prehodu bi povsem zadoščalo, če bi začeli zapornice spuščati takrat, ko vlak odhaja s postaje v Trzinu. Menimo, da bi se z nekaj dobre volje le dalo nekaj ukreniti, da se taki prizori pred zapornicami ne bi ponavljali. In kaj meni na to pristojni železniški organ?

Zato, ker ste prvi je vaše breme največje

Od Save do Kamniških planin in od Črnege grabna do Smarne gore se je začela smotrna in živahna partizanska dejavnost, ko je bil 17. avgusta 1941 na Rašici ustanovljen Kamniški bataljon z Rašiško, Kamniško, Mengeško-moravško in Radomeljsko četo. Ta dogodek je še posebno pomemben mejnik v razvoju NOB v južnem delu kamniškega okraja. Radomeljska in Mengeško-moravška četa sta uporniško aktivnost prenesli na nova področja — v Moravško dolino in Crni graben, in jo močno okrepili v neposredni bližini Domžal, Kamniška in Mengša. Vrstili so se napadi na nemške patrulje, sabotažne akcije, med njimi je Nemce zlasti težko prizadel požig Remčeve tovarne na Duplici, likvidacije izdajalcev — vse to je dokazovalo neučinkovitost nemških ukrepov za pomirjenje »upornega kamniškega okraja«. Medtem ko so na Gorenjskem s strahovalnimi ukrepi in povečanjem policijskih sil dosegli razbitje oziroma razformiranje obeh bataljonov, Kranjskega in Gorenjskega, in s tem vsaj določene uspehe, se je pa partizanska dejavnost na Kamniškem okrepi-

la, kljub aretaciji preko dvesto pristašev narodnoosvobodilnega gibanja, smrtni obsodbi skupine prvoborcev pred izrednim sodiščem v Begunjah, streljanju talcev na Brezovici, Domžalah in Jaršah. S premestitvijo 171. rezervnega policijskega bataljona z Dunaja v Kamnik in od tu enega voda v Domžale in Mengeš so tudi znatno okrepili svoje oborožene sile.

Partizanske uspehe in zadržanje prebivalstva lepo prikazuje vedno streljajo samo talci. Danes je prišlo že tako daleč, da tem javno streljanim, ki v zastrašilo leže na kraju zločina, ljudje prižigajo sveče in jih zasipajo s cvetjem. Tudi poročilo poveljstva 171. rez. policijskega bataljona iz srede

Občni zbor DPD »Svoboda« v Domžalah

9. oktobra 1962 je imelo DPD »Svoboda« Domžale svoj redni letni občni zbor. Udeležba članov je bila zelo slaba, prav tako ni bilo opaziti zastopnikov mestnih političnih organizacij. Iz poročil je bilo razvidno, da je bilo delo v pretekli sezoni zelo skromno in da je vladalo v kulturno-prosvetni dejavnosti Domžal veliko mrtvilo. Diskusija po poročilih je bila še kar živahna. Diskutanti so se vprašali, kje so vzroki za nezainteresiranost Domžalčanov. Tako velik kraj kot so Domžale, bi že moral imeti močno kulturno-prosvetno društvo, ki bi Domžalčanom nudilo dovolj kulturne zabave, jih vzgajalo in reprezentiralo tudi navzven. Izvoljen je bil nov upravni in nadzorni odbor. Predsednik novega odbora je Albin Hvastja, tajnik Janez Ulčar, predsednik novega nadzornega odbora pa Tone Ravnikar.

Novemu odboru je bila naložena težka naloga, da s pomočjo političnih organizacij skuša obnoviti delo društva in mu da spet tisto vlogo, ki mu pripada in ki bi jo moralo imeti. To se mu bo posrečilo le tedaj, če se bo zagrizeno vrgel na delo in če bo užival pomoč vseh tistih faktorjev, ki so mu

jo sposobni in tudi moralno dolžni nuditi. Upamo, da se mu bo to posrečilo in mu želimo v novi sezoni veliko uspehov.

Prometna nesreča v Lukovici

9. XI. 1962 je v zgodnjih jutranjih urah vozil Franc Celdin, zaposlen pri podjetju »Emona« v Ljubljani, s tovornjakom s Trojan v smeri proti Ljubljani. Med Lukovico in Sentvidom ga je na ovinku pod »Meklenovcem« iz neznanega vzroka zaneslo v jarek na desni, nato pa se je prevrnil na cestišče. Medtem so se odprla zadnja vrata, na cesto pa so poskakali prašiči in teleta, ki jih je prevažal. Lukovčani so zgodaj zjutraj opazili nenavadne goste na svojih vrtovih. Le nekaj jih je ostalo v bližini avtomobila, ti pa so takoj zatem povzročili novo prometno nesrečo.

Iz Ljubljane proti Celju je vozil osebni avtomobil. Izza prevrnjenega avtomobila je nenadoma skočilo tele. Voznik se mu je hotel izogniti in zapeljal na skrajno desno stran, medtem pa je s štirimi potniki že zdrsel po strmini navzdol. Telesnih poškodb ni bilo, materialna škoda pa znaša 150.000 dinarjev.

septembra priznava, da »ukrepi proti terorističnim dejanjem, jemanje talcev, streljanje komunistov, doslej še niso dosegli pričakovanega uspeha.« V istem poročilu beremo dalje: »Večji del prebivalstva simpatizira s teroristi in jih podpira z živili itd. V delovanju tolpe vidi hkrati osvobodilno borbo nacionalnega slovenstva...«

Lahko si predstavljamo, kakšen udarec nemški nadutosti in ponosu so pomenila ta priznanja nemoči v času, ko je velik del Evrope ječal pod nacističnim jarmom in je zmagoval Rommel na afriškem bojišču in ko so nemški generali po sijajni zmagi pri Smolensku in obkolitvi Leningrada že snovali načrte, da bodo prezimili v Kremlju. Nacizem je bil na višku svoje moči. Ob »banditski« dejavnosti pa so tudi splahneli vsi upi najvišjih predstavnikov ukupacijske oblasti na Gorenjskem in spodnjem Stajerskem. da bodo že v nekaj tednih lahko izpolnili führerjev ukaz o ponemčenju teh pokrajin in s tem ustvarili pogoje za njuno popolno vključitev v nemški rajh. Datum priključitve so morali odgoditi, kajti imeti upornike v mejah svojega rajha bi bil za Hitlerja in nacizem nezalisan udarec. Sele ob upoštevanju teh dejstev lahko pravilno vrednotimo uspehe na-

rodnoosvobodilnega gibanja v tem obdobju, hkrati pa nam postanejo razumljivi zločinski strahovalni ukrepi in odločna ter vztrajna borba nemških oboroženih sil za uničenje slovenskih partizanskih enot.

Začasni upad partizanske dejavnosti v kranjskem in jese-njskem okrožju je okupatorjem silam omogočil, da so osredotočile svojo vojaško aktivnost predvsem na kamniško področje. 13. septembra sta dve policijski četi hajkali na področju Kolovec, Dupeljne, Paloviče. Ob štirih zjutraj so pri Zičah odkrili taborišče Radomeljske čete. Nenadni napad borcev ni zmedel. Hitro so zavzeli svoje položaje. Uspešno so se izmuznili iz obroča in se ves dan spretno izmikali nemškim zasedam. Proti večeru so se pri Zelodniku prebili preko glavne ceste in nadaljevali pot v moravške hribe. Bil je že skrajni čas. Policisti so dobili pomoč v tankih in oklopnih vozilih. Vso noč so z njimi patroljirali po cesti Domžale—Trojane in z močnimi žarometi osvetljevali okolico. Zavedali so se, da si ugoden izid hajke lahko zagotovijo le v dnevnem spodu. zato so si pomoči prizadevali le preprečiti partizanski preboj. Drugo jutro so ugotovili, da je zopet zmagala partizanska iznadljivost. Nemško poro-

Ali na padle borce res že pozabljamo?

Tako so se nezadovoljno spraševali svojci padlih borcev in žrtev fašističnega terorja in drugi občani, ki so na letošnji dan mrtvih prisostvovali spominski žalni svečanosti na domžalskem pokopališču. Ko bo naš bralec prebral ta sestanek, bo nedvomno ugotovil, da je bilo nezadovoljstvo maloštevilnih udeležencev komemoracije, zlasti pa svojcev padlih, tudi upravičeno.

Vsako leto na dan mrtvih prireja krajevna organizacija Zveze borcev v Domžalah spominske svečanosti ob spomeniku padlih borcev in na pokopališču. Doslej so bile take slovesnosti dobro obiskovane, pa tudi program je bil vedno skrbno pripravljen. Letos pa je komemoracija izpadla tako, da se kaj podobnega v prihodnje ne sme več ponoviti.

Običajno so bile te prireditve ob 9.30 pred spomenikom. Pol ure kasneje pa na pokopališču. Letos pa je bila slovesnost najprej na pokopališču, in sicer že ob 8.30, zatem šele pri spomeniku. Odgovorni tovariši pri odboru krajevne organizacije Zveze borcev Domžale pa niso smatrali za potrebno, da bi javnost na primeren način obvestili o tej spremembi, kar bi se lahko opravilo z obvestilom po radiu, po šolah ali sindikalnih organizacijah v podjetjih in

ustanovah ali pa z letaki. Ker so občani torej bili prepričani, da bodo slovesnosti ob istem času kot doslej, je bil obisk zelo slab. Na pokopališču razen tistih, ki so v tem času urejali grobove ali prinašali cvetje in nekaj svojcev padlih borcev, ki so v žadnjem hipu slučajno zvedeli za spremenjen čas pričetka komemoracije, ni bilo nikogar. Vsega skupaj je svečanosti na pokopališču razen godbe, gasilcev, pevcev in nekaj praporščakov, prisostvovalo okrog 50 ljudi. Nič boljša udeležba ni bila tudi pri spomeniku. Hkrati je bil še program dokaj skop, nekaj žalostink in pesmi ter krajši nagovor, to je bilo vse.

Zgleda, da je bil program sestavljen šele v zadnjem trenutku in da so odgovorni tovariši morda v tej naglici pozabili obvestiti javnost o pričetku žalnih slovesnosti. Da se v bodoče kaj podobnega ne bi več ponovilo, bo moral odbor krajevne organizacije Zveze borcev v Domžalah posvečati več pozornosti spominu junakov, ki so v naši ljudski revoluciji žrtvovali najdražje, kar so imeli — svoja življenja. TO PA JE TUDI DOLZNOST NAS VSEH, IN NE LE ORGANIZACIJE ZVEZE BORCEV!

S tem, da so v Domžalah zgradili nove zgradbe, da so nekatera poslopja obnovljena ter da so ceste in pločniki asfaltirani, pridejo še bolj do izraza neurejena poslopja, ki kazijo zunanji videz našega občinskega središča. Med te spada nedvomno tudi edina restavracija v Domžalah. Sicer so pred časom notranje prostore primerno uredili, medtem ko zunanost te zgradbe že več let čaka na temeljito preureditev. To prav gotovo ne prispeva k lepšemu izgledu mesta, na drugi strani pa tudi ne za dvig gostinstva in turizma, ki v naši občini predstavlja pomembno postavko v gospodarstvu. Zunanost restavracije gosta prej odbija kot pa privablja. In v čigavo škodo? Zaradi tega gostinskemu podjetju »Tavčarjev hram« v Ljubljani, ki je pred kratkim prevzelo domžalsko restavracijo pod svojo upravo, priporočamo, da se zavzame za čimprejšnjo obnovo te zgradbe. To bo nedvomno v korist tudi podjetju samemu

čilo o tem spopadu pravi, da je za uspešno bojevanje usodna bližina meje, ki omogoča »banditom v primeru policijske akcije pobeg v Ljubljansko pokrajino...« Borci Radomeljske čete so 16. septembra prekoračili nemško-italijansko mejo in se napotili proti Podmolniku, da bi čim hitreje lahko preskrbeli ranjenemu komisarju bataljona zdravniško pomoč. S pomočjo ljubljanskih aktivistov so uspeli Franca Bukovca spraviti na zdravljenje celo v sanatorij Emona. Med iskanjem primerne prostora za taborišče so naleteli na Molniško četo. Zaradi nebojevitosti so ji v šali vzdeli ime »Kurja farma«. Utaborili so se v njihovi bližini pod samim vrhom Molnika.

Po odhodu Radomeljske čete so Nemci lahko mnogo več pozornosti posvetili sistematičnemu hajkanju po moravških hribih, kjer se jeadrževala Mengeško-moravska četa. Prva večja hajka je sovpadla z odločitvijo komandirja te čete Janka Bizjaka, da borce premesti bližje h glavni cesti Domžale-Trojane. Tu bi bile možnosti za dejavnost mnogo večje. Iz nenadnega spopada s 171. rez. policijskim bataljonom se je četa 20. septembra brez žrtev prebila na Mohor nad Moravčami, kjer si je v gozdičku pod cerkvijo uredila taborišče. Ze na-

slednji dan se je poveljstvo policije odločilo nadaljevati hajko na področju Mohorja. Da bi ne doživeli usode dosedanjih hajk, so to pot akcijo posebno skrbno pripravili. Razporeditev sil za napad so izvršili na Prevojah, kjer so določili prvi četi kot izhodiščno točko Krašnje, drugi pa Dole in Podstran. Posameznim vodom so natančno določili področja delovanja, da bi bil obroč zares sklenjen. Medsebojno zvezo je vzpostavil posebni radiooddelek. Prepričani v gotovost svojega uspeha niso pozabili niti določiti Podstrani za mesto zbiranja jetnikov. Sredi popoldneva je gozd pod Mohorjem oživel... Medtem pa je bilo v četi prijetno razpoloženje. Kuhar jim je postregel z dobro »moralo«, kot so partizanski kuharji radi imenovali svoje proizvode. Z akcijo je v gradu Brdo v pretekli noči je patrolja prinesla dva rejena prašiča. Takoj po kosilu je komandir določil Kmetiča, Habata in Čada v patroljo. Poslal jih je po kruh na Prevoje. Okrog pol šestih se je patrolja odpravila na pot. Niso se oddaljili iz taborišča niti 200 m, ko jih je zaustavil rezek »halta«. Čada so Nemci takoj ujeli. Kmetič je kar stoje streljal na Nemce in je kmalu padel smrtno žadef. Habatu pa se je uspelo umakniti nazaj v tabori-

šče, kjer je komandir že razporejal borce za krožno obrambo. Komaj so zasedli položaje, že so se Nemci približali. Municije so imeli malo, zato so puščali Nemce tudi na 50 m blizu. Nemci so svojo predrznost drago plačali. Zlasti skupina, ki je prodirala od Dol je imela precej žrtev. Težko je bil ranjen tudi SS major, ki je celo svoj dopust, preživljal ga je v Kamniku pri komandantu policijskega bataljona Völkerju, izkoristil za dokazovanje zvestobe svojemu führerju. Vsega dvanajst borcev je Nemcem nudilo tako odločen odpor, da je bil komandant prisiljen poslati poveljstvu 181. rez. poklic. bataljona na Bled Brzovjavo: »Bataljon v težki borbi z banditi, nujno prosim pomoči! Počasi se je spuščal mrak in z njim je raslo upanje borcev na uspešen preboj. Po dvehurni borbi so Nemci prenehali napadati in zakurili so ognje v strahu, da se v temi ne bi spopadli med seboj. Borcem je ostalo le po štiri, pet nabojev municije. Komandir Bizjak je spretno izkoristil praznino v obroču, ko je del vojakov tretje čete moral nesti težko ranjenega nemškega majorja v Podstran, in se prebil, ne da bi Nemci opazili, s celo četo proti Zlatem polju. Nemci so vso noč dovažali nove sile. Do jutra je zasedlo svoje

položaje skoraj 400 policistov, gestapovcev in žandarjev. Ob sedmih zjutraj so partizanske položaje dobesedno zasuli z bombami in jih prečevali z mitraljezi. Nato so v jurišu zavzeli — prazno taborišče. Z vsemi silami so hajko nadaljevali in tudi Mengeško-moravska četa se je morala umakniti s svojega operacijskega področja na Gorenjsko.

Ta borba predstavlja enega največjih uspehov partizanskih oddelkov v boju s sovražnikom jeseni 1941. Glavno poveljstvo slovenskih partizanskih čet je dalo v svojem poročilu posebno priznanje junaškemu zdržanju borcev te čete in je pohvalilo »hladnokrvno nastopanje Moravško-domžalske čete, ki je na dobro izbranem položaju dve uri kljubovala dvajsetkrat močnejšemu sovražniku. Tudi Nemci so to bofbo uvrstili med večje akcije in komandant Völker je v svojem poročilu predpostavljeno na dolgo in široko opravičeval velik neuspeh, za svoje vojake pa je zahteval krajši odmor. Rašiška četa je do zadnjih dni septembra dosegala velike uspehe. 27. september je bil za borce te čete usoden. V veliki hajki je bila četa razbita. Glavnina se je prebila v gozdove pod Katarino, ranjeni borci z zaščito pa so se zatekli v Sela. Tu so jih

Drugi v I. republiški ligi

Tekmovanje v I. republiški košarkarski ligi je končano. Domžalski košarkarji pod vodstvom trenerja Brumna so presenetili še tako optimističnega simpatizerja košarkarskega športa. Njihova prizadevnost na treningih jim je prinesla zavidljivo drugo mesto. K uspe-

hu v I. republiški ligi kot nvincem lahko le čestitamo. Bili so edini, ki so dvakrat premagali prvaka te lige ASK Tivoli. Za ekipo Domžal so standardno nastopali: trener Brumen, Grilj, Rojs, Stifitar, Dovžan, Hočevnar, Mazgon, Peče, Sršen in Gorza.

ZAAKLJUČNA LESTVICA TEGA TEKMOVANJA

ASK Tivoli	22	17	5	1465:1209	34	(+ 256)
Domžale	22	16	6	1455:1359	32	(+ 96)
Branik	22	15	7	1555:1237	30	(+ 118)
Elektra	22	14	8	1580:1239	28	(+ 141)
Il. Bistrica	22	12	10	1250:1223	24	(+ 7)
Moste	22	11	11	1282:1359	22	(- 77)
Svoboda	22	10	12	1272:1207	20	(+ 65)
Proletarec	22	10	12	1515:1304	20	(+ 9)
Rudar	22	8	14	1182:1279	16	(- 97)
Nanos	22	8	14	1227:1378	16	(- 151)
Jesenice	22	6	16	1530:1541	12	(- 211)
Šk. Loka	22	5	17	1258:1414	10	(- 156)

Deset let na eni stezi

Ze 10 let živi in se razvija na starem enosteznem kegljišču nekoglaški klub Domžale. V tem času je klub dosegel zavidljive uspehe z ozirom na slabe pogoje dela. Clanska ekipa v disciplini 8 x 200 lučajev skoraj vsako leto tekmuje v slovenski ligi. Mladinci so bili celo republiški prvaki. Dva od njih pa sta bila člana republiške reprezentance. Posamezni člani so sodelovali tudi že na državnem finalnem prvenstvu. V svojem sestavu ima klub sekciji »Invalid« in »Papirnico«, ki uspešno tekmuje.

Želja kegljačev je, pomnožiti svoje vrste in osnovati žensko ekipo.

Cas je, da spoznamo v športnem kegljanju šport, ki nudi tudi mladini možnost tekmovanja, starejšim pa predstavlja

razvedrilo in rekreacijo. Teh dveh ciljev pa kljub dobri volji ne bodo mogli uresničiti prej, dokler ne bo zgrajeno novo kegljišče.

Sportni dogodki naše občine:

Smučanje:

V Ihanu se marljivo pripravljajo na smučarsko sezono. Smučarji-tekači so opravili testiranja kondicije v Gorjah, na Bledu in v Ljubljani. Tekoč Majcen, član mladinske ekipe, ki je osvojila naslov državnega prvaka 1962 pa je odšel sredi novembra na trening v Velo polje.

Taborniki:

V nedeljo, 21. 10. so taborniki odreda »Skalni tabori« položili obračun svojega dela. Mla-

dim tabornikom želimo tudi v bodoče mnogo uspeha.

Kegljanje:

Na kvalifikacijskem turnirju borbenih partij v Ljubljani so se domžalski kegljači plasirali v republiško tekmovanje. Med 12 ekipami so trenutno na 2. mestu.

TEKMOVANJE ZA »KIPEC KURIRJA JOVICE«

Najboljši je pionirski odred iz Moravč.

Poudarek letošnjih jugoslovanskih pionirskih iger je bil na telesni vzgoji in tekmovanju naših najmlajših. Pionirski odredi so tekmovali za »Kipec kurirja Jovice«. V naši občini je tekmovalo 22 pionirskih odredov.

Poročila, ki jih je prejel občinski odbor JPI, nam povedo, da so dosegli najlepše uspehe odredi, katerih vodstva šol in posamezni telesno-vzgojni predavatelji so razumeli pomen pionirskih iger. Pionirji Vrhpolja, Ihana, Rov, Doba in Moravč so si poleg svojih šol uredili športna igrišča in športne naprave.

Čudi nas, da vodstva pionirskih odredov šole Mengeš in Domžale II niso poslala poročil o svojem delu. Vprašamo, kdo je kriv, da so pionirji teh odredov prikrajšani v tem tekmovanju?

Kot najboljše pionirske odrede je občinski odbor JPI predlagal okrajnemu odboru naslednje:

1. PO osnovne šole Moravče: 55.000 točk,
2. PO osnovne šole Dob: 22.770 točk,
3. PO osnovne šole Domžale I.: 21.990 točk.

Prispevki naših najmlajših

Od pionirke Nade Šmon iz Domžal smo prejeli naslednje pismo:

Ko prebiram prvo številko našega novega občinskega glasila, se mi zdi, da ni prav, ker ni v njem nobenega članka o delu in življenju pionirskih in mladinskih organizacij v naši občini. Saj vendar živi v naši komuni poleg odraslih tudi mnogo mladine. Mnenja sem, da bi bilo prav, da bi v vašem listu imeli posebno rubriko, katero bi mi sami dopisovali in kjer bi tudi drugi lahko pisali o nas in našem delu. To bi bilo v spodbudo mladim bralcem, da bi pošiljali svoje dopise, vi pa bi izmed njih izbrali najboljše in jih objavili. Mladi dopisniki naj bi pisali o delu in uspehih svojih organizacij, o življenju v šoli, krožkih, o izletih in ekskurzijah ter o svojih načrtih. Tako bi bili odrasli bolj obveščeni o delu in prizadevanjih mladine in bi ji lahko nudili tudi večjo pomoč. Prosim, upoštevajte to našo željo!

Draga Nada!

Res je, da smo pri izdaji pozabili na to, da bi tudi mladini zagotovili del prostora. Zato se ti zahvaljujemo za predlog in sporočamo, da bom odslej dalje v posebni rubriki z naslovom: »Prispevki naših najmlajših« objavljali prispevke in odgovarjali na vprašanja naših mladih bralcev-pionirjev in mladine. Zato, mladi dopisniki, pošiljajte nam svoje prispevke, predloge in vprašanja. Skrbite, da bo vaša rubrika pestra in zanimiva!

Urednik

tri dni za tem odkrili policisti 171. in 182. rez. polic. bataljona. Nekaj borcev je v tem spopadu padlo, ostale pa so kot talce ustrelili v Lancovem. Ta edini večji uspeh dvomesečnih borb je nemško policijsko poveljstvo tako razveselilo, da so vsem policistom sodelovanje v tem spopadu šteli pri predlogu za vojaško odlikovanje.

Le Kamniški četi je bilo usojeno kratko življenje. 24. avgusta so jih Nemci presenetili v taborišču. Borci so se rešili brez žrtve in se že v nekaj dneh vključili v Rašiško in Radomeljsko četo.

V avgustu in septembru se je težišče protinemske dejavnosti na Gorenjskem preneslo v kamniški okraj. V vsem tem obdobju pogoste nemške hajke niso dale pričakovanih rezultatov. Borci Kamniškega bataljona so se spretno izmikali obkolitvam, niso pa štedili tudi s sabotažno dejavnostjo. Ko je izvršni odbor Slovenskega narodnoosvo-

bodilnega odbora razpravljalo o teh uspehih, je sklenil v znak priznanja »Kamniškemu bataljonu in njegovemu komandantu za hrabra dejanja in spretno partizansko taktiko« podeliti partizansko zastavo. Določili so, da bo v imenu bataljona sprejela to visoko odlikovanje Radomeljska četa.

V dveh dneh je bila sešita majhna slovenska trobojnica z emblemom komunistične partije srpom in kladivom v sredini. 26. septembra sta se Boris Kidrič in Edvard Kocbek v športnih oblekah z nahrbtniki napotila s kolesi proti Stepanji vasi, da kot delegata izvršnega odbora pozdravita in izročita priznanje junaškim borecem. Pri cerkvi ju je čakala kurirka Mihaela in ju odvedla v taborišče Radomeljske čete. Četa je že razvrščena čakala na veliki dogodek. Gromki »Smrt fašizmu« je pozdravil visoka odposlanca in v slovesni tišini se je začel preprost obred. Fantje so žareli od ponosa ob besedah, da naj

prevzamejo ta prvi partizanski prapor »kot znamenje, odločilnega slovenskega upora in ga prenesejo skozi vse boje, ki nas še čakajo, do zmagovitega konca ter ga spremenijo v eno največjih svetinj slovenske zgodovine«. Kocbek je tudi izrazil željo, »da bi mogli partizani Kamniškega bataljona prinesiti ta prapor ob osvoboditvi v Ljubljano in ga dvigniti na čelu zmagovalnega sprevoda«. Za vse borce je bil to velik dan, še posebno za Toneta Blejca, ki je sprejel partizansko zastavo v varstvo. Boris Kidrič je podžigal borce k novim napadom z besedami: »Naj nas ne bo strah, da živimo danes na tem majhnem otočku svobodne zemlje, okrog in okrog obdane s smrtnimi slovenskimi sovražniki, kajti edino s tega otoka bo prišla rešitev. Naj nas ne plašijo bremena današnjih dni, kajti zato, ker ste prvi, nosite največje breme. Toda še nekaj časa in vaše vrste se bodo pomnožile.« S posebnim navduše-

njem so borci sprejeli obljubo, da jim bo glavno poveljstvo v kratkem poslalo pomoč v avtomatskem orožju.

Slovesnost je bila končana. Gosta in borci so posedli. Hitro so bili sredi živahnega razgovora. Borci so govorili o svojih zanimivih dogodivščinah. Kidrič in Kocbek sta se zanimala za uspehe, borbe in težave bojevanja na nemškem okupacijskem področju. Zivo pripovedovanje borcev ju je tako pritegnilo, da sta se šele v mraku poslovlila. Tudi zanju je bil to velik dan. Prvič sta stopila v partizansko taborišče, prvič sta bila v neposrednem stiku s partizansko enoto. V Ljubljano sta se vrnila polna globokih vtisov. Posredovala sta glob vodstvu slovenskega narodnoosvobodilnega gibanja. V mnogočem sta lahko izpopolnila sliko skopih poročil o velikem junaštvu borecev Kamniškega bataljona v težkih dneh avgusta in septembra 1941. leta.

**Občinski ljudski odbor
Domžale**

Občinski odbor SZDL

Občinski komite ZK

Občinski sindikalni svet

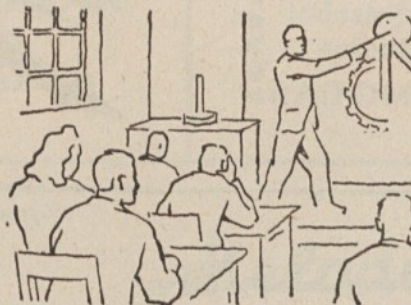
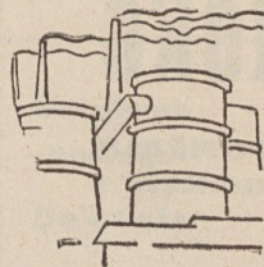
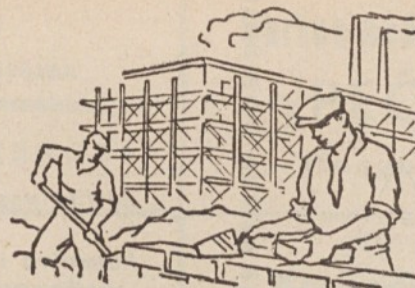
Občinski komite LMS

Občinski odbor ZB

Občinski odbor ZROP

**Zveza prijateljev mladine
občine Domžale**

Občinski odbor ZVVI

čestitajo ob 19-letnici rajstva socialistične Jugoslavije

vsem delovnim kolektivom, ustanovam in
organizacijam, svojim sodelavcem ter
de'ovnim ljudem v vsej naši domovini
in jim žele mnogo uspeha pri nadaljnjem
delu in naporih za uresničitev vseh
postavljenih nalog

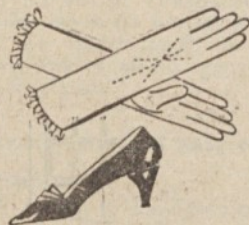

toko

DOMŽALE
Kidričeva 1

TOVARNA KOVČKOV IN USNjenih izdelkov DOMŽALE

čestita vsem članom
kolektiva in
potrošnikom
praznik republike

ZDRUŽENA KEMIČNA INDUSTRIJA DOMŽALE

vsem državljanom

čestitamo

za praznik republike

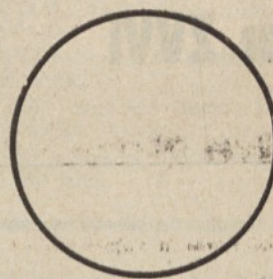
Induplati

industrija platnenih izdelkov

JARŠE

IZDELUJE: razno tekstilno blago
laneno izdelke, pollancne izdelke,
bombažne izdelke
v najboljši kakovosti in bogati izbiri

Kolektiv podjetja čestita vsem
delovnim ljudem
za praznik republike 29. november

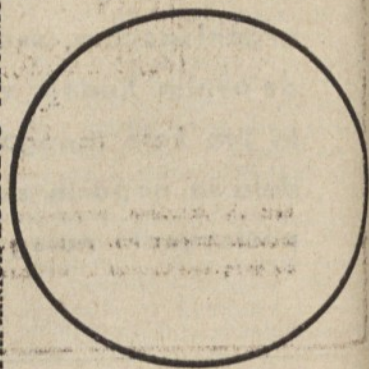
Ob obletnic
zgodovinskega dogodka
čestita

PAPIRNICA KOLIČEVO

vsem delovnim ljudem,
ki vlagajo svoje sile
v hitrejši razvoj
socialistične družbe
in gospodarstva

K

PAPIRNICA KOLIČEVO PAPIRNICA KOLIČEVO PAPIRNICA KOLIČEVO PAPIRNICA KOLIČEVO PAPIRNICA KOLIČEVO

Rudarsko podjetje kremenčevih
peskov in oplemenitenih
nekovin

»termit«

DOMŽALE

čestita vsem občanom za 29. november

»TRAK«

tovarna
pozamenterije
MENGEŠ

Obrtno podjetje

„PEČ“

Mengeš

Slamnikarstvo

MENGEŠ

Komunalno
gospodarstvo

MENGEŠ

KOLEKTIV OBRTRNEGA PODJETJA

„TAMIZ“

MENGEŠ

čestita vsem svojim odjemalcem
za praznik republike

Mizarstvo

Domžale

Gradbeno
podjetje

Domžale

OPEKARNA

Radomlje

Lesno
industrijsko
podjetje
RADOMLJE

tovarna

f

ilka Mengeš

želi vsem svojim izdelavcem in odjemalcem
mnogo delovnih uspehov
in jim čestita za praznik republike!

Tovarna glasbil
in učil

„Melodija“

Mengeš

TOVARNA
SANITETNEGA
MATERIALA

Vir pri Domžalah

želi ob obletnici drugega zasedanja AVNOJ vsem de-
lovnim ljudem vse najboljše in mnoge uspehov pri naporih
za dvig sterilnosti in kvalitete

DELOVNI KOLEKTIV

»Sončnica«

tovarne jedilnih in tehničnih olj

DOMŽALE

vlaga največje napore za dosego
najvišje kvalitete svojih izdelkov,
ki služijo prehrani delovnih ljudi
Ob obletnici ustanovitve nove
Jugoslavije čestita vsem svojim
odjemalcem in vsem delovnim
ljudem širom naše domovine

Trgovsko podjetje

»Napredek«

s svojimi poslovalnicami:

SLAŠČIČARNA IN DELIKATESA

čestita vsem odjemalcem za 29. november

TOVARNA KLOBUKOV IN KONFEKCIJE

UNIVERSALE

DOMŽALE
Kidričeva 4

želi vsem delovnim
kolektivom
ob prazniku republike
mnogo uspehov
pri nadaljnji graditvi
socialistične družbe

-
- »Manufaktura«, Domžale
  - »Bistrica«, Radomlje
  - »Blagovica«, Blagovica
  - »Dolinka«, Domžale
  - »Delikatesa«, Mengeš
  - »Dobrina«, Dob
  - »Dom«, Rodica
  - »Hrana«, Šentvid
  - »Homec«, Homec
  - »Ihan«, Ihan-Zaboršt
  - »Živila«, Mengeš
  - »Jarše«, Jarše
  - »Krašnja«, Krašnja
  - »Kovinar«, Domžale
  - »Krtina«, Krtina
  - »Lukovica«, Lukovica
  - »Loka«, Loka pri Mengšu
  - »Na klancu«, Moravče
  - »Planina«, Domžale
  - »Mlinšca«, Vir
  - »Ožbolt«, Ožbolt
  - »Potrošnik«, Domžale
  - »Preserje«, Preserje
  - »Rašica«, Mengeš
  - »Peče«, Peče
  - »Planinka«, Količevo
  - »Rača«, Domžale
  - »Samopostrežba«, Domžale
  - »Študa«, Domžale
  - »Pri Tomanu«, Moravče
  - »Trojane«, Trojane
  - »Tabor«, Ihan
  - »Tkanina«, Mengeš
  - »Trzinka«, Trzin
  - »Usnje«, Šentvid
  - »Vrhpolje«, Vrhpolje
  - »Zarja«, Mengeš
  - »Železninar«, Mengeš

čestita vsem odjemalcem
za 29. november

